

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Nuestra suerte es la de Cristo

Los cristianos estamos revestidos de Cristo. Esta no es una simple metáfora, sino una realidad. Desde el momento que fuimos incorporados a El, estamos llamados a compartir su suerte, "en las buenas y en las malas". Recordemos que Dios ha predestinado a *reproducir la imagen de su Hijo*, como leemos en una de las Cartas de san Pablo.

Y por eso, al ser bautizados, ya iniciamos nuestra muerte con Cristo: morimos al pecado que nos separa de Dios y del prójimo. Pero la muerte también debe cumplirse físicamente en nosotros, como se cumplió en Jesús. Evidentemente, la muerte, con todo lo que tiene de destrucción y de ruptura, es en sí misma un mal. Sin embargo, ella cambia de aspecto si la relacionamos con la muerte de Jesús. Morir, para el cristiano, es terminar de identificarse con Cristo.

En realidad, "morir" con Cristo significa "vivir". "No queremos que ustedes estén tristes como los otros, que no tienen esperanza", advertía san Pablo a los primeros cristianos, y les recordaba: *Nosotros creemos que Jesús murió y resucitó: de la misma manera, Dios llevará con Jesús a los que murieron con El. Estamos seguros de que Aquel que resucitó al Señor Jesús, nos resucitará con El.*

Esto no impide que procuremos prolongar nuestra vida terrena, ni que lloremos la muerte de las personas que amamos. Pero en la medida que crece nuestra fe, comprendemos con más claridad que la muerte corporal no es un término, sino una "Pascua", o sea, un "paso" con Cristo de la vida corruptible y mortal a la Vida incorruptible e inmortal. De esa manera, el sufrimiento que nos produce la muerte se ilumina con la esperanza de la futura resurrección.

Pregovori o solzah

Otroci in stari ljudje brž solze iztresejo. (slovenski)

Solza pobjznemu ne pade na tla, v večnost puhti. (slovenski)

Za bolečino imamo solze, nimamo jih pa za veliko nesrečo. (francoski)

Naj oči vidijo, ušesa čujejo, samo da srce, jezik in solze mirujejo. (slovenski)

Kam če solza, nego na oko? (slovenski)

Solze tečejo pogosteje iz oči kot pa iz srca. (ruski)

Krivica se za mizo smeje, pravica pa se za vrati joče. (slovenski)

Nič se hitrejše ne posuši kakor solze. (slovenski)

Več je vredno posušiti eno solzo kmeta,

kakor doseči sto smehljajev ministra. (kitajski)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETC 49

JULIJ 1982

Tuje spoštuj, svoje ljubi!

Pred 120 leti je škof Slomšek govoril v mariborski čitalnici in med drugimi grehi, ki naj bi bili lastni slovenskemu narodu, dal na šesto mesto ZAMETOVANJE NARODNOSTI IN SVOJEGA JEZIKA. „Le nemško! vpijejo nemconi, in Slovenci jim slepo pomagajo, se podpisujejo in psujejo duhovne in učitelje, ki se slovenske besede poprimejo ali pa slovensko zapojo,“ je zatrjeval škof.

Že nekaj let sem opazujemo, da naši rojaki postopajo nekako tako, kot je Slomšek slikal podobo našega naroda pred tolikimi leti. Pri nas, pa v zamejstvu in doma. Starejši — ki bodo pred Bogom bolj zadolženi — pa mlajši opuščajo svoj materin jezik, ga pridno mešajo z drugimi jeziki ali pa ga postavljajo v kot namesto za mizo in na častno mesto.

Ko je Slomšek opazoval položaj, je vzel za svojo dolžnost, započeti vse potrebne akcije, da ustavi tako grešno stanje svojega rodu. V celovškem bogoslovju, kjer je bil za duhovnega vodjo, je skupaj z versko vzgojo začel bogoslovce učiti slovenščine; spravil je v življenje eno največjih slovenskih ustanov — Mohorjevo družbo za izdajanje slovenskih knjig; ustanavljal je nedeljske šole, ker so morali slovenski otroci med tednom hoditi v šole s poukom, ki se je podajal samo v nemščini, pisal učbenike, govoril in budil je Slovence, naj bodo Slovenci, ne pa „zmedeni pijanci“, ki zlato v prah tep-tajo. „Prijetelji, ne pozabimo, da smo Slovenci!“ je klical. Bil je to klic škofa, katoliškega škofa, ki je imel za svojo dolžnost, da svoj narod narodno vzgaja.

Ko bi Slomšek ne storil tega, kar je imel za svojo dolžnost, bi

danes po vsej verjetnosti ves slovenski narod govoril nemško. Kako velik zgled nam daje v današnji črni uri za slovenski jezik vsem katoliškim vernikom vse Slovenije, doma in v svetu! Slomšek je imel zadržanje tedanjih rojakov do slovenščine za grešno. „Veliko se najde Slovencev, ki se svojega materinega jezika celo sramujejo in ne pomislijo, da je p r e g r e š n o svojega jezika se sramovati, ga zatajiti in celo pozabiti,“ so njegove besede. Vzpodbujal je, naj bo „beseda materina navadna (rabljena) v naših družbah in pri veselich, na izprehodu kakor doma, naj se beseda materina čuje in slavi.“ „Tako bodo p o š t e n i tujci našo slovensko besedo spoštovali, če bodo spoznavali, da jo mi prvi spoštujemo.“

„Tuje spoštuj, svoje ljubi!“ Pričakujemo in zahtevajmo spoštovanje tega načela tudi od svojih tujih bratov, s katerimi vsak dan delamo, sedimo v pisarni ali v šolski klopi ali nam je celo globlji prijatelj. Tudi on je dolžan svoje ljubiti in naše spoštovati. „Vsak p o š t e n i mož ljubi svoj materin jezik in p e ne sramuje svojega rodu,“ pribija Slomšek. Dejanje spoštovanja spada k poštenosti, ki je moralna krepost. Čutiti s svojim rodom je dolžnost, katere nas ne odrešijo nobeni drugačni — nam bolj ugodni — nagibi ali prikladnosti. Govori nam srce in pamet nas opozarja, da katoličan ne more izdati svojega ljudstva; da mora biti gospodar, ki je prejel očetovo dediščino, ki prihaja pem prav od svetih bratov Cirila in Metoda. Božja beseda je slovenskemu narodu obrodila neizmeren sad vere prav zato, ker je bila slovenska. Slovenska bodočnost se obeta tudi samo v družbi božje in slovenske besede. Ni nič čudnega, da se marksistično in komunistično brezverstvo pri nas in drugod začenja z mrtvičenjem besede in onesnaženjem jezika.

Kakšnih mož in žena si želimo? Značajnih — pokončnih — samostojnih — pristnih — ponosnih na svoj izvor in usodo — prezirajočih tiste večine, ki zahtevajo od njih, prodajati lastno slovensko dušo — odločenih za ideal, čeprav jih stane — verujočih bolj v blagostanje duha kot v udobnost telesa.

Ljubiti svoj jezik je znak značajnosti, pokončnosti, samostojnosti, ponosa, požrtvovalnosti in junaštva. Kristjan ne more graditi svoje vernosti brez močne podlage teh velikih kreposti.

Slovenski jezik je brat španskemu, italijanskemu, nemškemu, angleškemu jeziku, ne pa hlapec ali zaničevani suženj. Pošteni bratje bodo spoštovali poštenega brata!

-drum

Sveta družina, Slavko Pengov (župn. cerkev, Leskovec pri Krškem)

APRILSKO VPRAŠANJE

Je zdaj dovolj med nami poezije?
Nebo rdi od sončnega poljuba.
Nikogar ni, da združi melodije v spomin;
sicer jih bo morjé odneslo.

In zrak rdi od keliha obljub.
Na čolnu odloženo dolgo veslo
poslušša tiho, tiho valovanje morjá
na poti k preveritvi sanj.

Je davno že dovolj pojočih dejstev?

Drugače danes ptički žvrgolijo,
srce zazna drugače snov življenja,
zidove, strehe, lesk cvetočih vej.

Bo kdaj nam znanost stkala melodijo o tem,
kako veselja dim se vzpenja?

BINKOŠTNA HIMNA NAŠI ZEMLJI

Veter obrisal prah bo s trepalnic —
zazriva se v silno veselje!
Lučka za lučko,
cvetka razdalj,
zemlji pošilja sij,
kot kristal da roma čez mavrično pólje.

Tu se je Božji Sin učlovéčil —
da reši človeku človeka!
Tu je za nas umiral
Trpeč,
tu se iz groba vrnil Živeč —
prisluhni zvonovom odjeka!

Morska bo sol očistila grli —
povejva ji, zémљи edini:
zvokov in barv je svet razprostrt,
vonjev, okusov, stikov

Pravrt,
obrnjen k nebeški celini!

Tu je naš rod z rodovi v Skrivnosti,
ki pljuska od skal zgodovine.

Sreča spoznanja.

Dela prostost.

Križ za uspeh.

Ljubezni svetost. Ljubezen nikdàr več ne mine.

NA ONI STRANI REKE ARA

Tudi če dež na nebesih sloni,
pel bom Ljubezni presvete krvi:
kako naju ljubil je, tebe in mene,
kako se zabiti je dal
na lesene hlode sramote
najin Jezus!

Tudi če luč se preliva v temó,
pel bom,
kako je to blatno zemljó pomládil,
ko živ se je vrnil iz groba.
Še danes, še danes Njegova svetloba sije
na most,
ki vodi k nebu.

Pel bom, a tiho, če koga boli.
Dež, ki me gleda vodenih oči,
naj ve,
da pri zidu mrtvašnice v rávni
cvetijo azélije v rožnati barvi.
Jezus živi — pojdíva k Njemu!

„Na oni strani reke“, to je reke Ára, po japonsko Araukáua, je izraz, ki pomeni v Tokiu nekak konec civilizacije ker se nanaša na zadnji okraj tega velemesta, z več kot 600.000 prebivalci in največjim številom revnih družin; ljudje so se začeli seliti na to ogromno, peščeno ravnino šele po 2. svetovni vojni. Tudi v tem svetu je Kristus pritegnil ljudi k Sebi; v Njegovih očeh ni nevažnih predelov mestne uprave. — Letos je razcvet azelij sovpadel z Veliko nočjo, katero pa večina teh 600.000 prebivalcev še ne sluti. —

Vladimir Kos

Božja beseda

Verski nauk o svetem pismu

Sveto pismo je najbolj znana in najbolj razširjena knjiga na svetu. Prepričani smo, da nikdo ne more ostati ravnodušen do nje. Resnejši ljudje, ki jo vzamejo v roke, lahko spoznajo v njej — tudi če niso verniki — delo „obče svetovne kulture“, v katerem se vrstijo najgloblja in najbolj prodorna človeška vprašanja. S pazljivim branjem bodo odkrili zakladnico idej, ki so navdahnile toliko pesmi pesnikov, drame romansopiscev in dramatikov, slike in kipe umetnikov čopiča in dleta, zvoke glasbenikov. Isto branje jih bo pripeljalo do virov moči, ki je spravljala v tek zgodovino človeštva in oblikovala človeka, s tem, da mu je dajala določeni verski in občji kulturni zunanji izraz. Vsakdo bo priznal, da brez te knjige ne bi bilo svetovnega duhovnega stanja, kakršno je danes.

Verniki bodo šli dalje. Povezali bodo vse to z Duhom resnice in luči, ki je zasnoval to edinstveno delo in ga skozi stoletja uresničeval, ki je usposobil določene ljudi in po njih, v njihovem slogu in življenju, razodeval sebe in svoje skrivnosti, uporabljajoč pri tem sile, ki so v človeku, in ki okrog njega ustvarjajo vse novo, vzvišeno in sveto. Zato bo v sy. pismu gledal besede samega Boga, ki je nekoč „mnogokrat in na mnogote-

re načine govoril očetom po prerokih, slednjič, te dni... po Sinu, ki ga je postavil za dediča vsega“ (Hebr 1, 1). Njihova lastna izkušnja bo potrdila, da „je vse pismo od Boga navdihnjeno in koristno za pouk... in za vzgojo v pravičnosti, da bi bil božji človek popoln“ (2 Tim 3, 16). Popolnoma razumljivo je, da bo z vsakim dnem tudi resša v njih želja, da sv. pismo čim več bero, bolje razumejo in popolneje doživljajo. Kdo jim bo v tem pomogel? Bog sam po svoji sveti Cerkvi, kateri je izročil svoje razodetje, da ga čuva, svojo besedo, svoj načrt o svetu, o vseh ljudeh skupaj in vsakem posebej. Prav zato je Kristus zapovedal apostolom in njihovim namestnikom: „Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarstvu“ (Mk 16, 15). „Učite vse narode!... Učite jih spelnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal“ (Mt 28, 19—20). In dodal je k temu: „Kdor vas posluša, mene posluša“ (Lk 10, 16). Sveta Cerkev, ki se zaveda svoje odgovornosti in potreb ljudstva, z zaročno ljubeznijo čuva izvirno božjo besedo, dobro pomni in razume božje zapovedi in jih zvesto prenaša ljudem. Predvsem nakuže najbitnejše in najosnovnejše resnice o samem razodetju, ki nadkriljuje sleherni ustvarjalni um.

Romanje sv. očeta v Fatimo

Apostolsko potovanje papeža Janeza Pavla II. na Portugalsko nosi pečat marijanskega romanja. Maj je v Evropi „Marijin mesec“, mesec cvetja in pobožnosti do Materne božje. Papež je obiskal obe najznamenitejši Marijini svetišči na Portugalskem: Fátimo in Se-meiro. Tudi je pomenljiv papežev obisk Ville Vicoze, saj je tamkaj obiskal Janez IV. Portugalski proglasil Marijo za zavetnico svoje dežele. Jasno je pa seveda, da je bila zlasti Fátima cilj romanja sv. očeta. Ko so papežu predstavili načrt obiska, ki so ga izdelali portugalski škofje, je Janez Pavel II. izrazil željo, da bi rad molil

.....

Odkriva neizčrpno bogastvo božjega življenja in neizmerno ljubezen, s katero Bog vzpostavlja novo, družinsko občestvo z ljudmi. S tem obenem odkriva skrivnost in smisel našega življenja, naš nastanek, naš tragični lom in greh, naše stiske in bolečine, naše upanje in zaupanje, naš končni cilj, našo bratovsko zvezo s Kristusom, božjim Sinom, našo vzvišenost in ponos, da smo otroci božji in dediči nebes. O vsem tem torej govori sv. pismo. Zato je tudi veličastno in sveto. To je pravo pismo, ki ga je Bog napisal in poslal vsakemu človeku, da ga bere in po njem živi.

(Bo še)

Jugoslov. škofovska konferenca.

sam 13. maja ob petih popoldne v kapeli prikazovanj, se pravi ob isti uri in na isti dan, ko je hudo ranjen omahnil ob atentatu nanj pred enim letom na Trgu sv. Petra v Vatikanu.

V razlagi smisla papeževega romanja je kardinal Antonio Ribeiro, portugalski patriarh, zapisal: „Prišel bo semkaj, da se bo zahvalil za prejeto milost. Prišel bo molit z romarji, ki bodo iz vseh krajev Portugalske in od drugod po svetu napolnili obširno ploščad pred svetiščem. Bo romar v pravem pomenu besede in vsi drugi bodo molili z njim in zanj v neizmernem zboru v zahvalo Bogu, ki ga je po Marijini priprošnji obvaroval in ohranil pri življenju ter ga ozdravil. Goreče bomo tudi molili za vso Cerkev in za najvišjega pastirja. Fátima bo tisti dan za res sree Cerkve in oltar sveta.“

In tako se je res zgodilo. In s Fátimo vsa Portugalska, od trenutka, ko je sv. oče stopil na portugalsko zemljo, pokleknil in jo poljubil ter pozdravil: „Pozdravljam te, Portugalska, dežela mučencev, svetnikov in junaških Kristusovih služabnikov, dežela tudi presvete Device!“ Predsednik Antonio Ramalho Eanes mu je izrekel dobrodošlico ob navzočnosti tisočev vernikov, med katerimi je bilo 15.000 otrok.

„Prišel sem na Portugalsko,“ je

ganjen dejal papež, „da bi se mi uresničila dolgočrajna sanja: spoznati Fátimo osebno.“ Še tisto dopoldne, 12. maja, preden je odpotoval proti Portugalski, je dejal pri avdienci na Trgu sv. Petra: „Čez nekaj trenutkov bom odšel na romanje, da izrečem svojo zahvalo Mariji in da ponovno prisluhnem — tokrat na tistem blagoslovljenem kraju — v imenu svete Cerkve sporočilu, kj ga je povedala Marija, zaskrbljena za usodo svojih otrok.“

Iz letališča se je papež odpeljal v odprtem avtomobilu v stolnico. Pot je dolga 65 kilometrov. Skozi 17 km ga je ljudstvo navdušeno pozdravljalo in okrasilo hiše z zastavami in papeževimi slikami.

Po obisku cerkve sv. Antona, ki stoji blizu stolnice, se je papež kratko sestal z državnim predsednikom Eanesom in nato na nunciatu sprejel glavne portugalske osebnosti.

Proti sedmi uri zvečer je Janez Pavel II. odletel s helikopterjem v Fátimo, kjer ga je pričakovalo na prostranem trgu pred baziliko na tisoče romarjev iz vse dežele.

V četrtek 13. maja dopoldne se je papež pogovarjal s portugalskimi škofi. Spodbudil jih je, naj pogumno spolnjujejo svoje pastirsko poslanstvo v sedanjem času, kj je čas globokih kulturnih sprememb, in v deželi, kjer se ohranja „globok verski čut“, kjer pa so tudi „neutajljiva znamenja sekularizacije in agnosticizma v intelektualnih krogih in v velikem delu mla-

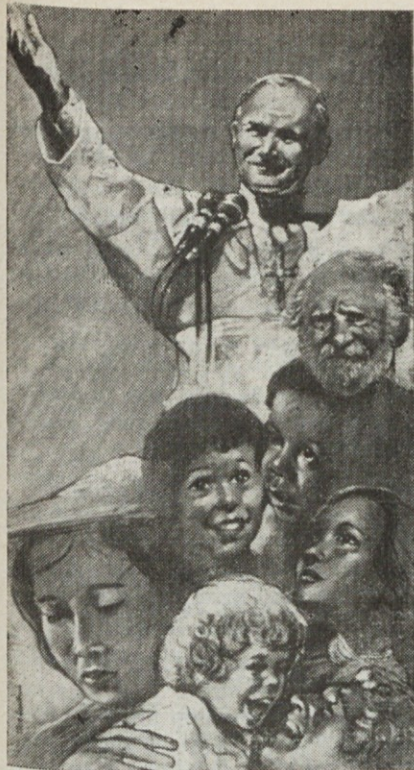
dine, medtem ko se širi nekakšno pojmovanje življenja brez Boga.“

V drugem delu svojega govora je papež opomnil škofo na njihovo nalogo, da so „vodniki črede in da morajo z vso jasnostjo predstaviti življenje Cerkve vseh družbi.“ Če zavoljo utrujenosti ali boječnosti, zavoljo človeških ozirov ali negotovosti glede lastnega prepričanja ne oznanjajo tistega, o čemer vemo, da je resnica, sami pripomoremo, da mnogi ne spoznajo Kristusovega evangelija, in sami ne bomo ostali brez krivde“.

Ko je omenjal oznanjevalno službo škofov, jim je naročal, da jih „ne sme motiti misel, da njim kot škofom ne pristojata dajati smernice tehničnega, političnega ali gospodarskega značaja za družbeno prenovu vaše dežele. Bodite gotovi, da z izpolnjevanjem vaše učiteljske službe pripravljate kristjane, da bodo onj spreminjali svet s tehničnimi rešitvami, ki jih morajo prav oni nuditi družbi.“

Papež je tudi spodbudil škofo, naj bodo graditelji edinosti Cerkve kljub „mnogim žariščem napatosti, ki bi lahko razbijala občestvo. Nalepka konservativizma ali progresizma, opredeljevanje za bolj poduhovljeno Cerkev ali Cerkev, ki se zavzema za človekov tostranski napredek, zavzetost za eno ali drugo gibanje v Cerkvi — je lahko razlog za globoko razdeljenost v cerkveni skupnosti. Zmeraj je tudi živa skušnjava, da bi tudi znotraj Cerkve povzročali razredna nasprotovanja in spopade,

cija. Oba druga vidca sta umrla leta 1919 in 1920, dve leti po prikazovanjih. Veliko se je govorilo o „treh fatimskih skrivnostih“, ki jih je bila Marija zaupala pastirčkom. Prvi dve skrivnosti sta bili objavljeni leta 1942. Nanašali sta se na bližnjo smrt Francka in Jacinte in na spreobrnjenje Rusije. Tretjo skrivnost je Lucija poslala v Vatikan.

Med drugimi so jo prebrali papeži Janez XXIII., Pavel VI., Janez Pavel II. in kardinal Ottaviani. Nekateri domnevajo, da gre za napoved silnega gorja, ki da ga mora prestati papež in del kristjanov; drugi omenjajo hude kazni sveta, ki se bolj in bolj oddaljuje od Boga. V mašni pridigi se je papež posredno dotaknil „skrivnosti“. Dejal je, da verjame v Marijina sporočila in da je soupadanje datumov (13. maja) med prvim prikazovanjem in med atentatom leta 1981 „neko fatimsko znamenje“. „Marijino sporočilo trem pastirčkom,“ je nadaljeval papež, „se zdi trdo, vendar ga je dejansko narekovalo materinsko srce. Če je Cerkev sprejela fatimsko sporočilo, je pač zato, ker vsebuje to sporočilo neko resnico in neko povabilo, ki je v skladu z evangeliem. Z redovnico Lucijo je papež govoril na samem 20 minut.

Popoldne 13. maja je otvoril „Center Pavla VI.“, se srečal z več tisoči duhovnikov in semeniščnikov ter blagoslovil Dom za socialno oskrbo, ki bo nosil njegovo ime.

ki tako usodno pretresajo družbo.“

Na trgu pred baziliko, ki spominja na Marijina prikazovanja pastirčkom Luciji, Francku in Jacinti leta 1917, se je zbralo milijon vernikov. Pred začetkom mašne daritve se je papež sestal z diplomatskim zborom. Zaskrbljujoče jim je omenil stiske, ki jih preostaja človeštvo: vojni spori, lakota, krivice in alarmančno naraščanje števila beguncev.

Papež je prenočil v samostanu, ki ga imajo karmeličanke v Fátimi in kjer biva tudi 75 letna Lu-

V petek 14. maja je Janez Pavel II. potoval s helikopterjem v poljedelsko središče Ville Vicoise, ki je tudi važno središče marijanske pobožnosti. V nagovoru tisočem poljedelskih delavcev je papež razlagal evangeljsko priliko o gospodarju vinograda in ponovil nekaj misli iz okrožnice o delu „Laborer exercens“. Poudaril je potrebo po pravični razdelitvi sadov dela, primernost, da bi poljedelci obdelovali svojo zemljo in ustvarjali zares funkcionalna poljedelska podjetja. Poljedelci naj z izboljšanim in izpopolnjenim načinom obdelovanja prispevajo k splošnemu gospodarskemu in družbenemu napredku in večji blaginji svoje dežele. Mlade je pozval, naj ostajajo na zemlji kot kvalificirani poljedelski tehniki.

Popoldne istega dne se je papež vrnil v Lizbono, kjer je vodil sodelovanje z 800 duhovniki in ob udeležbi državnega predsednika in prvega ministra. Obiskal je tudi mesto Coimbra in njeno slovito univerzo, mesto Oporto in marijansko svetišče v Semeiri.

Ravno ob letu zločinskega atentata, ob katerem bi skoraj izgubil življenje, je bil papež spet v smrtni nevarnosti, ko se je vzpenjal po stopnicah v baziliko. Atentator je komaj nekaj metrov od papeža zavpil: „Dol s papežem! Dol z va-

tikanskim koncilom!“ Varnostni organi so ga urno zgrabili, mu odvzeli bodalo in ga identificirali. Bil je španski duhovnik Juan Fernández Krohl, zagrizen tradicionalist. Leta 1978 ga je posvetil v duhovnika uporni škof Lefebvre, vendar ga je njegova bratovščina pred 2 letoma izključila iz svoje skupnosti. Sedaj je vodil neko tradicionalistično faro v okolici Pariza.

Pred podobo fatimske Marije je sv. oče molil za pravično in častno rešitev vojnega spora med Veliko Britanijo in Argentino:

„S posebno prošnjo se obračam nate, o Mati, ki poznaš želje in skrbi svojih otrok. Goreče te prosim, da posreduješ za mir na svetu, še posebej med deželami, ki se v krvavih spopadih bojujejo zaradi narodnih interesov ali dejanj krivične prepotentnosti.

Posebno te prosim, da bi že skoraj prenehali vojni spopadi med dvema velikima deželama v Južnem Atlantiku, ki povzročajo boleče izgube človeških življenj. Stori, da se končno doseže pravična in častna rešitev med njima, da bi prišlo do sporazuma v sporu, ki ju ločuje in ogroža z nepredvidljivimi posledicami, in da se med njima znova vzpostavi globoko soglasje, ki bi odgovarjalo njuni zgodovini, njuni civilizaciji in njenemu krščanskemu izročilu.“

Papeževa zaskrbljenost ob poljski in argentinsko - angleški krizi

Tretjič v Bologni

Na belo nedeljo, 18. aprila, je Bologna, glavno mesto italijanske pokrajine Emilia-Romagna, izredno pristrčno sprejela papeža Janeza Pavla II. Papež je bil tokrat že tretjič v Bologni. Prvič je še kot kardinal predaval o človekovih pravicah.

Sedanje papeževo pastoralno potovanje je bilo že 37. po vrsti: 27 jih je bilo po Italiji, 10 po svetu. Bologna je papeža sprejela pristrčno. Meščanom so se pridružili verniki 20 škofij pokrajine Emilie-Romagne. Navdušenje je bilo razumljivo, saj je bil zadnji papež v Bologni pred 125 leti, mesto samo pa je dalo Cerкви kar 8 papežev; zadnji med njimi je bil Pij IX.

Papež se je najprej ustavil v Marijini cerkvi na 300 metrov visokem vrhu nad Bologno. Odprt avto ga je potem pripeljal do mesta, kjer so ga pozdravili zastopniki mesta, tudi župan — komunist.

Naslednja postaja je bila bazilika sv. Dominika, kjer je pokopan ustanovitelj reda dominikancev. V kulturnem središču je papeža pozdravil italijanski minister za znanstvena raziskovanja in rektor bolonjske univerze. Papež je potem nagovoril zastopnike petih univerz pokrajine Emilie-Romagne. Raz-

mišljal je o vlogi kulture.

Na Piazza Maggiore ga je pričakalo okrog 40 tisoč mladih. Med drugim jim je govoril o obrambi nerojenih življenj. Po obisku v nadškofijskem domu kardinala Poma je popoldne obiskal pokopališče 1386 grobov poljskih vojakov Anderseve armade. V stolnici se je srečal z redovnicami in redovniki, potem pa na največjem mestnem trgu maševal za ogromno množico. Računajo, da je papeža v Bologni pozdravilo nad milijon ljudi.

Genscher pri papežu

16. aprila je Janez Pavel II. sprejel v posebno avdienco zunanjega ministra in podkanclerja Zvezne republike Nemčije s spremstvom. Govorila sta 45 minut o napetostih v svetu in o žariščih, ki grozijo svetovnemu miru.

Generalni tajnik OZN obiskal papeža

Papež je 6. aprila sprejel v avdienco generalnega tajnika OZN Javiera Péreza de Cuellara s spremstvom. V govoru je papež omenil vedno mednarodno napetost, nevarnost atomske vojne in nevarnost zapletov zavoljo Malvinskih otokov. Papež je poudaril zaupanje apostolskega sedeža OZN za mednarodno reševanje problemov in sporov v svetu.

Zahvala duhovniškim pomočnicam

22. aprila je papež sprejel v posebno avdienco več tisoč duhovniških pomočnic iz 11 evropskih držav. Med njimi je bila tudi skupina iz Slovenije. V daljšem govoru se jim je papež zahvalil za veliko delo, ki ga opravljajo v Cerkvi.

„Teško je prešteti vse ženske, ki danes delajo po župnijah in škofijah po vsem svetu, vodijo gospodinjstva, delujejo v katehezi in v dobrodelni dejavnosti. Duhovnost gospodinje v župniških temelji na globoki veri in želji po sodelovanju v božjem odrešilnem načrtu. Mnoge so sestre in matere duhovnikov, mnoge so se odpovedale družini, druge poleg svoje družine

skrbijo tudi za duhovnike, vse pa delajo za veliko stvar in se nikoli ne bodo mogle Bogu zahvaliti za milost, da mu smejo služiti.“

To delo je prežeto s spoštovanjem do duhovniške službe, izkazuje pa se predvsem v ponižnem opravljanju vsakdanjih dolžnosti, katehezi, širjenju verskega tiska, pripravljanju bogoslužnih potrebščin, krašenju cerkva in še marsičem, je dejal papež.

Iz Slovenije je prišlo v Rim 50 duhovniških pomočnic s posebnim avtobusom. Papež jih je pozdravil v slovenskem jeziku: „Očetovsko pozdravljam in blagoslavljam župnijske pomočnice iz vseh krajev Slovenije. Bog z vami!“

Grški predsednik obiskal papeža

7. aprila je Janez Pavel II. sprejel na uradni obisk grškega predsednika Konstantina Karamanlisa. To je bil prvi obisk grškega predsednika po navezavi diplomatskih odnosov med grško vlado in apostolskim sedežem junija 1980.

Papež je v govoru grški delegaciji pohvalil bogato grško kulturno tradicijo, ki je prispevala tako pomemben delež svetovni zgodovini, kulturi in umetnosti in razvoju krščanske vere. Karamanlisu je zagotovil sodelovanje katoliške Cerkve pri napredku in blaginji Grčije.

„Sveta dežela naj zaživi v miru“

Papež Janez Pavel II. je pred 100 tisoč romarji in turisti na Tr-

gu sv. Petra na cvetno nedeljo povabil kristjane po vsem svetu, naj molijo za to, da bi v Sveti deželi zavladal mir. Zaželel je, naj naroda, ki živita na tem svetopi-semskem ozemlju, po tolikem trp-ljenju priznata drug drugemu pra-vice do sobivanja ter pokažeta res-nično pripravljenost do sprave in obojestranske strpnosti, ki naj ju pripelje k miru, dostojanstvu in svobodi.

Janez Pavel je z žalostjo ugotov-
vil, da se v deželi, v kateri je
Jesus živel in učil in umrl, dva
naroda že desetletja neizprosno
bojujeta med seboj. Spomnil je
tudi na vojne v preteklosti, ki so
prizadele toliko gorja prebivalcem
Palestine.

Primas Glemp v Rimu

26. aprila je primas poljske Cer-
kve Jožef Glemp po srečanju z
generalom Jaruzelskim (25. aprila)
skupaj s 4 poljskimi škofi prispe-
l v Rim. Istega dne ga je sprejel v
avdienco papež Janez Pavel II.
Glemp mu je poročal o srečanju z
Jaruzelskim, ko sta oba kot naj-
višja predstavnika države in Cer-
kve ugotovila, da je sedanje stan-
je na Poljskem zelo zapleteno in
da mora Poljska na vsak način
najti ustrezen izhod iz krize.

Papež se je z Glempom pogovar-
jal še naslednji dan, ko ga je spre-
jel skupaj s škofi iz spremstva.
29. aprila so se Poljaki vrnili v
domovino. — V poljski cerkvi sv.
Stanislava v Rimu je Glemp govo-

ril rojakom o zapletenem položaju
na Poljskem. Povedal je, da so
kljub vojnemu stanju v polnem te-
ku priprave na praznovanje 600-
letnice čenstohovske Marije. Potr-
dil je, da je Janez Pavel 26. avgu-
sta letos pripravljen obiskati Čen-
stohovo, seveda pa je njegov obisk
odvisen od takratnega poljskega
in svetovnega družbenopolitične-
ga trenutka.

Glemp je poudaril tudi veliko
dobrodelno in družbeno vlogo, ki
jo ima poljska Cerkev med vojnim
stanjem. Cerkev pomaga predvsem
versko in нравno, opogumlja ljudi
in deli pomoč, ki prihaja od zunaj.
Izrekel je upanje, da bo vojno stan-
je tiste dni nekoliko omiljeno.
Izpustili naj bi okoli 1000 zapor-
nikov, med njimi veliko sindikal-
nih voditeljev in žensk.

Papež se je spomnil rojakov tu-
di pri srédini avdienci. Pripovedo-
val jim je o napisu v Bologni: „Po
tej cesti so prišli v mesto poljski
vojaki, ki so nam prinesli svobodo.
Po tej cesti nam ti prinašaš evan-
gelij.“ Dejal je tudi: „Poljaki so
za svobodo darovali življenje po
raznih bojiščih sveta. Koliko jih je
padlo v drugi svetovni vojni! Bo-
rili so se za pravično stvar. Koli-
ko jih potem ni našlo mesta v svo-
ji domovini! Koliko se jih je izse-
lilo! Danes, ko naš narod doživlja
nove preizkušnje, kličemo: Na
Poljskem ne sme manjkati prostora
za Poljake! Vsak človek ima
pravico do svoje domovine, nihče
ne sme biti obsojen na izseljen-
stvo!“

Splitski bogoslovci v Rimu

27. aprila je papež sprejel v posebno avdienco okoli 100 bogoslovcev, profesorjev in študentov iz splitske nadškofije. Z njimi je bil tudi splitski nadškof France Franič. V Matildini kapeli je papež zanje maševal v hrvaščini in govoril o pomenu duhovništva, ki je božji dar, duhovniki pa so služabniki evharistije. Poudaril je moč in pomen molitve. Bogoslovce je pozval, naj bodo zvesti božjemu klicu in naj zaupajo škofom, druge študente pa je povabil, naj svojo mladost preživijo vedro in odgovorno, da bodo jutri izoblikovane osebnosti, dobri kristjani in pošteni državljani.

Za mir v Južnem Atlantiku

Papež je govoril o Malvinskih otokih delegacijama Argentine in Čila, ki ju je sprejel v Vatikanu 23. aprila. Svoje misli je ponovil v nedeljo 20-tisočglavi množici na trgu sv. Petra: „Svet zaskrbljeno opazuje ta spor, ki se more vsak trenutek spremeniti v vročo vojno, že samo po sebi tragično, a še strašnejšo zaradi posledic, ki jih lahko izzove. Pozivam vse katoličane po svetu, posebno tiste, ki žive v prizadetih državah, naj se pridružijo moji molitvi, da bo Gospod navdihnil odgovornim državnikom odločitve in pogum v tem odločujočem času. Navdihne naj jim poti do sporazuma, v katerem bosta prevladali modrost in velikodušnost v službi nenadomest-

ljive dobrine — miru njihovih narodov in ameriške celine. Marija naj podpira njihova prizadevanja in delo vseh onih, ki delajo za miroljubno rešitev,“ je zaželel papež.

Opazovalci so prepričani, da je bilo največ misli posvečenih mirni rešitvi malvinske krize tudi na srečanju med papežem in 4 vodilnimi škofi CELAMA, sveta latinskoameriških škofovskih konferenc, ki so se mudili v Vatikanu 28. aprila.

Angleški škofje so prejeli pismo svojih argentinskih kolegov, ki jih prosijo, naj storijo vse, kar je v njihovi moči, da bi se izognili vojni med državama.

V prvih dneh maja se je papež ob različnih priložnostih spomnil vojaških spopadov med Anglijo in Argentino v vodah južnega Atlantika in na Malvinskih otokih. Obe sprti strani je pozval, naj ustavita sovražnosti in se naprej pogajata o spornih vprašanjih.

„Tisto, česar smo se bali, za kar smo upali, da se ne bo zgodilo, tisto, na kar sem tudi sam večkrat opozarjal, molil, pozival k molitvi, da bi se ne zgodilo, tisto je zdaj postalo stvarnost,“ je dejal v opoldanskem govoru v nedeljo 2. maja. „Dva velika, plemenita in draga naroda, Velika Britanija in Argentina, sta začela vojno in zdi se, da se vse bolj zaostruje. To je žalostna in zaskrbljujoča stvarnost zaradi dragocenih življenj, ki so že bila žrtvovana in bi še utegnili biti. Zaradi jezu, ki je že odprt

in grozi, da bo razpoko med obema narodoma še poglobil...

Žalosti in vznemirja me še neka druga misel. Svet si želi miru, ga išče, si ustvarja organizacije, ki bi ohranjale mir. Toda brž ko se pojavi malo resnejši spor, se zdi, da so ljudje nesposobni, da bi ta spor rešili mirno... Pred nami je nevarnost, da bi se utegnili spor razširiti še na druge narode. Zato je moj klic zelo resen. Vsi, ne samo neposredno prizadeti strani, temveč tudi njuni prijatelji in vsa mednarodna javnost, vsi naj čutijo svojo zgodovinsko odgovornost. Naj svetu vrnejo upanje, da dobra volja, razumnost in velikodušnost tudi v najtežjih časih lahko obvladajo skušnjavo oboroženega spopada, ki spravlja v nevarnost mednarodno sožitje. Vsi skupaj molite z menoj za to k Bogu in presveti Devici!"

Ta papežev poziv k miru je vatikanski radio posređoval svetu v različnih jezikih. Papež je angleški in argentinski vladi poslal mirovni poslanici. Doslej mu je odgovoril le argentinski predsednik general Galtieri. V Buckinghamski palači so že 27. aprila potrdili sprejem papeževe brzojavke kraljici Elizabeti II., vendar doslej niso odgovorili nanjo. Podobno mirno brzojavko je papež poslal tudi ameriškemu predsedniku Reaganu. Vatikanski državni tajnik kardinal Casaroli pa je v papeževem imenu brzojavil glavnemu tajniku Organizacije združenih narodov Javieru Pérezu de Cuellarju.

V njej mu je izrazil popolno podporo v mirovnih prizadevanjih.

Argentinski škofje so predsedniku angleških katoliških škofov kardinalu Humu sporočili svoja zagotovila, da molijo za mir. Angleški škofje so jim isto zagotovili.

Skrb za mir je papež izrazil tudi pri splošni avdienci 5. maja. „Združimo se,“ je dejal, „bratje in sestre, v molitvi za žrtve na obeh straneh. Da bi dobra volja premagala vse težave, ki stojijo na poti k miru, da bi bila akcija, ki jo je napovedal glavni tajnik OZN, kronana z uspehom. Marija, Kraljica miru, izroči Gospodu naše prošnje!“

Z duhovniki-ognjiščarji

V Rimu se je 30. aprila zbralo na III. mednarodnem kongresu okoli 4500 duhovnikov in 1500 redovnikov ter nad 1000 bogoslovcev, članov ognjiščarskega gibanja, iz 60 držav. Srečanje je potekalo pod geslom: Duhovnik, redovnik — danes. Bilo je tudi 12 škofov in ustanoviteljica gibanja Chiara Lubich. Papež je vodil somaševanje v avdienčni dvorani Pavla VI.

Slovenskim romarjem

Pri splošni avdienci v sredo 5. maja je papež v slovenščini pozdravil romarsko skupino iz šempetrske župnije v Ljubljani: „Slovenskim romarjem iz šempetrske župnije v Ljubljani prisrčen pozdrav! Z molitvijo vas očetovsko

spremljam. Izpričujte svojo ver-
nost in zvestobo Kristusovi Cerkvi.
Blagoslov vam, vašim dragim do-
ma, posebno mladini in bolnikom!“

Papež se čuti dolžnega obiskati Čenstohovo

Janez Pavel II. je 3. maja pri
maši v lurški votlini v Vatikanu
(udeležilo se je okrog 85 poljskih
duhovnikov in 500 vernikov) pou-
daril, da se v vesti čuti dolžnega
obiskati poljsko narodno svetišče
Čenstohovo ob 600-letnici čensto-
hofske Marije in skupaj z rojaki
proslaviti ta veliki narodni dogo-
dek. Tako je posredno povedal polj-
skim oblastem željo, naj mu omo-
gočijo obiskati domovino.

Isti dan je poljski primas Glomp

pred okoli 100.000 romarji v Čen-
stohovi med drugim povedal sta-
lišče poljske Cerkve in vernikov
do poljske obnove: „Mi smo za
dialog in za vzpostavitev miru.
Prosimo za izpustitev interniranih,
za pomilostitev zaprtih in za po-
novno uvedbo sindikata Solidar-
nost.“

Poljska je še vedno v strašno te-
žavnem gospodarskem in družbe-
nem položaju. Število zaprtih se
je po prvomajskih demonstracijah
in nekaterih izgredih še povečalo.
Škofje so po svojem 184. plenar-
nem srečanju zahtevali izpustitev
zaprtih, svobodo sindikalnega de-
lovanja in protestirali proti pove-
čani ateizaciji v šolah in javnem
življenju.

PESEM

Bratje! Zapel bi kakor sveti Frančišek
o soncu in pticah, o cvetju in žitu
zelenem, ki že za komolec visoko se vzgiblje
po poljih nam v vetru večernem.

Zahvalil bi ga, ki dal je kostanjem cveteti,
ki dal mi nebo je, da gledam skoz vej ga zelenje,
ki ptice poslal je med veje, da tehtajo se,
kot bi z otroške dlani drobno zrno zobale.

Zahvalil bi ga za čas, ki ura ga v kotu mi meri,
zahvalil za žarke, ki mirno na cesti so obstali,
zahvalil za mir, ki polzi vse okrog kot kadilo,
zahvalil za rože v vazi, ki težko čez rob mi slonijo.

O, bratje, ko bil bi kakor Frančišek,
zapel bi vam pesem, da sonce čutili bi v sebi
in ptice in cvetje in polje in žito zeleno!

Karel Mauser

Beseda

Janeza Pavla II. ostarelim

Letos obhajamo na pobudo OZN „leto ostarelih“, zato objavljamo besedo Cerkve o tem vprašanju.

19. novembra 1980 se je Janez Pavel II. na svojem apostolskem potovanju v Nemčiji v münchenški stolnici srečal z ostarelimi in jih takole nagovoril:

Moji ljubi ostareli bratje in sestre!

Prav posebno veselje je zame, da se smem v okviru svojega obiska v Nemčiji srečati z vami pri posebni molitveni uri. Prihajam kot k zaupnim prijateljem; vem, da me v moji službi podpirajo prav vaša soudeležba, vaše molitve in žrtve. Pozdravljam vas v katedrali Naše ljube Gospe münchenške z ganjeno hvaležnostjo! Z vami pozdravljam vse vaše sovrstnike po starosti. „Grüss Gott“ vam vsem, ki na romanju skoz življenje že dalj kot jaz „prenašate težo dneva in vročino“ (Mt' 20, 12), se že dalj kot jaz trudite, da bi se srečali z Gospodom in mu zvesto služili v velikem in malem, v veselju in trpljenju!

1. Papež se spoštljivo priklanja starosti in vabi vse, naj to store z njim. Starost je krona vseh stopenj življenja. Prinaša žetev tega. kar smo se naučili in doživeli, žetev tega, kar smo storili in dosegli,

žetev tudi tega, kar smo pretrpeli in prestali. Kot v zaključnem stavku velike simfonije se zlivajo teme življenja v mogočnem sozvočju. In ta sozvočje podeljuje modrost, modrost, za katero prosi mladi kralj Salomon, ker se mu zdi odločilnejša kot moč in bogastvo, važnejša od lepote in zdravja (prim. 1 Kr. 3, 9, 11; Modr 7, 7, 8, 10); modrost, o kateri beremo v življenjskih pravilih stare zaveze: „Kako lepo pristaja starcem modrost in uglednim preudarnost in svet! Častni venec starcev je bogata izkušnja in njih slava je strah Gospodov“ (Sir 25, 5, 6).

Današnji stari generaciji, torej vam, moji ljubi bratje in sestre, ta častni venec še prav posebno pripada: Delno ste v dveh svetovnih vojnah doživeli in sodoživeli veliko hudega, mnogi ste ob tem izgubili svojce, zdravje, poklic, dom in domovino; spoznali ste brezna človeškega srca, pa tudi njegovo sposobnost za junaško pripravljenost pomagati in njegovo zvestobo veri in njegovo moč za novo začetje.

Modrost podeljuje odmik, toda ne odmik odtujenosti svetu; da če človeku, da stoji nad stvarmi, ne da bi jih preziral; daje nam, da gledamo svet z očmi — in s sr-

cem! — Boga. Daje nam, da rečemo z Bogom da tudi k našim omejitvam, tudi k naši preteklosti z vsem! razočaranji, zamudljivostmi in grehi. Kajti „vemo, da tistim, ki Boga ljubijo, vse pripomore k dobremu“ (Rimlj8, 28). Iz pomirjujoče moči te modrosti se razcvetajo dobrot, potrpljenje, razumevanje in ta dragoceni okras starosti: humor.

Vi sami, moji spoštovani bratje in sestre, najbolj veste, da ta dragocena življenjska žetev, ki vam jo je namenil Stvarnik, ni nikakršna neizpodbitna lastnina. Zahteva budnost, skrbnost, samokontrolo, včasih tudi odločno borbo. Če ne, jo vse prelahko oglodajo in razkroje lenoba, muhavost, površnost, gospodovalnost ali celo zagrenelost. Ne izgubite poguma, začenjajte z milostjo našega Gospoda vedno znova, in uporabljajte vire moči, ki vam jih On ponuja: v zakramentu kruha in sprave, v besedi pridige in beril in duhovnem pogovoru!

Gotovo se smem na tem mestu tudi v vašem imenu zahvaliti od srca vsem duhovnikom, ki dajejo v svojem delu in srcu odločilen prostor dušnemu skrbstvu za ostarele. S tem najboljše služijo vsej svoji skupnosti, saj ji pridobivajo vojsko zvestih molilcev.

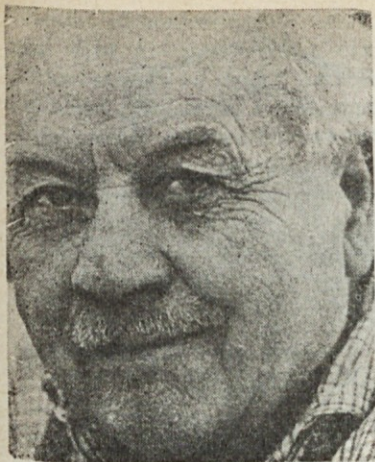
Poleg vaših dušnih pastirjev želim nagovoriti tudi duhovnike, ki so vaši sovrstniki po starosti. Moji ljubi sobratje! Cerkev se vam zahvaljuje za vaše življenjsko delo v vinogradu Gospodovem. Mlaj-

šim duhovnikom govori Jezus v Janezovem evangeliju: „Eden se je, drugi žanje“ (Jan 4, 38). Spoštovani prezbiterji, nosite še naprej potrebe Cerkve v duhovniški službi molitve k Bogu — „k Bogu, ki je moje veselje in moja radost“ (Ps 43, 4).

2. Vi bratje in sestre starejše generacije, vi ste zaklad Cerkve, vi ste blagoslov za svet! Kako pogosto morate razbremenjevati mlade starše, kako dobro morete vpeljavati malčke v zgodovino svoje družine in svoje domovine, v pravljice vašega ljudstva in v svet vere! Često najdejo mladi s svojimi problemi laže pot do vas kot do generacije svojih staršev. Svojim sinovom in hčeram ste v težkih urah najdragocenejša opora. Z nasveti in dejanjem delujete v mnogih gremjih, združenjih in iniciativah cerkvenega in civilnega življenja.

Ste nujna dopolnitev sveta, ki se navdušuje za zalet mladosti, za moč tako imenovanih „najboljših let“, sveta, ki tako zelo šteje, kar je mogoče šteti. Opominjate ga, da gradi dalje na pridnosti tistih, ki so bili prej mladi in močni, in da bo moral tudi sam nekega dne svoje delo izročiti mlajšim rokam. V vas postaja očitno, da smisel življenja ni le v služenju in trošenju denarja, da mora v vsej zunanji dejavnosti zoreti tudi nekaj notranjega in v vsem časnem tudi nekaj večnega — ustrezno besedi svetega Pavla: „Dasi se naš zunanji človek uničuje, se naš notranji

od dne do dne obnavlja“ (2 Kor 4, 16).

Da, starost zasluži naše spoštovanje, ki zasveti v stari zavezi, če nam postavi pred oči Abrahama in Saro, če kliče Simeona in Ano k sveti družini v tempelj, če imenuje duhovnike „starešine“, če strne poklonitev vsega stvarstva v molitvi štiriindvajsetih starešin, in končno, če Boga samega označuje: „Staroletni“ (Dan 7, 9, 22).

3. Ali je mogoče zapeti večjo hvalnico dostojanstvu starosti? Toda, moji ljubi starejši poslušalci, gotovo bi bili razočarani, če papež ne bi upošteval tudi druge plati staranja; če bi vam prinesel s seboj samo — morda nepričakovano — počastitev, ostal pa bi vam dolžan tolažbe. Kot spada k jesenskemu letnemu času, v katerem smo, poleg žetve in slovesnega razkošja barv tudi golenje vej in odletavanje in trohnenje listja, poleg

mehke, polne svetlobe tudi vlažna, negostoljubna megla, nekako tako tudi staranje ni le krepak zaključen akord ali pomirljiv seštevek življenja, temveč tudi čas venenja, čas, ko utegne postati človeku svet tuj, življenje breme in telo muka. In tako se ujema z mojim vzklikom: „Zavedajte se svojega dostojanstva!“ tudi drugi „Sprejmite svoje breme!“

Breme starosti obstaja za večino najprej v nebogljenosti; čuti niso več tako ostri, udje ne več tako gibčni, organi postajajo občutljivejši (prim. Prid 12, 3). To, kar se more človeku primeriti v mlajših letih v dnevih bolezn, postane v starosti često vsakdanji — in nočni! — spremljevalec. Mnogim dejavnostim, ki so nam bile ljube in drage, se je treba dokončno odpovedati.

Tudi spomin more odpovedati: novih informacij ne moremo več tako lahko sprejemati in mnoge stare zblede. S tem svet izgublja svojo zaupnost; svet lastne družine s tako popolnoma predrugačenimi življenjskimi in delovnimi razmerami odraslih, s tako spremenjenimi interesi in izraznimi oblikami mladih in z novimi učnimi nameni in metodami otrok. Tuj postaja domovina s svojimi rastočimi mesti, z naraščajočo gostoto prometa in mnogoterno preoblikovano pokrajino. Tuj postaja svet gospodarstva in politike, anonimni in neprediren postaja svet socialnega in zdravstvenega zavarovanja. In celo tisto področje, ki

naj bi nam bilo najbolj domače. Cerkev v svojem življenju in nauku je mnogim med vami postala tuja v svojem prizadevanju, da bi se približala zahtevam časa, pričakovanjem in stiskam mlajših generacij.

Čutite, da vas ta nerazumljivi svet ne razume, da vas celo odklanja. Za vaše mnenje, za vaše sodelovanje, za vašo navzočnost ne povprašuje — tako čutite, in tako je žal mnogokrat tudi res.

4. Kaj naj papež tu reče? S čim naj vas tolažim? Ne bi si rad tega preveč olajšal. Ne bi hotel stiske starosti, vaših slabotnosti in bolezni, vaše nemočnosti in osamitve omalovaževati. Toda rad bi jo z vami gledal v spravljivi luči našega Odrešenika, „ki je za nas krvavi pot potil, ki je za nas bičan bil, ki je za nas s trnjem kronan bil“. On je v preizkušnjah starosti vaš sotrpin, in vi ste sopotniki njegovega križevega pota. Nobene solze ne jočete zaman (prim. Ps 6, 9). S trpljenjem je odrešil trpljenje, in s trpljenjem sodeluje pri njegovem odrešenju (prim. Kol 1, 24). Sprejmite svoje trpljenje kot njegov objem in sprejmite ga v blagoslov, s tem da ga z Njim sprejmete iz roke Očeta, ki v nedoumljivi, toda nedvomni modrosti in ljubezni deluje za vašo izpopolnitev. V ognjeni peči postaja ruda zlato; v stiskalnici postaja grozdje vino.

V tem duhu, ki nam ga more dati le Bog, laže razumemo tiste, ki s svojo malomarnostjo, nepaz-

ljivostjo, brezmiselnostjo sopovzročajo našo stisko, in tudi laže oproščamo tistim, ki nam zavestno, da, namenoma povzročajo bolečino, pa vendar ne morejo nikdar povsem sprevideti, kako zelo so nas zadeli. Govorimo s Križanim: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“ (Lk 23, 34). Tudi o nas je bila izgovorjena ta edino odrešujoča beseda.

5. V tem duhu — za katerega v tej uri molimo drug z drugim in drug za drugega — bomo tudi čuječi in hvaležni za vse tiste ljubeznive misli, besede in dejanja, ki jih dnevno prejemamo, na katere se zlahka navadimo in jih zato tako lahko sprejemamo kot samo po sebi umevne in jih spregledamo. Danes slavimo praznik svete Elizabete, svetnice, ki jo je vaš narod podaril vsemu svetu kot simbol požrtvovalne karitas. Je velik zgled in vzvišena zaščitnica vseh, ki — bodisi poklicno, v častnih službah ali pa v krogu znancev in sorodnikov — služijo pomoči potrebnemu sočloveku in v njem — če vedo ali ne — srečujejo Kristusa. To, ljubi moji ostareli, je plačilo, ki ga dajete tem, katerim ste tako neradi v breme. Vi ste jim povod za srečanje z Gospodom, priložnost, da prerastejo sami sebe, in vi jim dajete, s tem da se obračate nanje, delež pri omenjenih sadovih življenja, ki po božji volji zore v vas. Ne zakopavajte svojih prošenj v omahujočem, razočaranem in očitajočem srcu, izrazite to čisto samo po sebi umevno s prepričanjenj

ti!“ To modrost bi vam rad položil na srce. Odprite svoje misli za tiste sopotnike, ki jim v kakršnem koli pogledu gre slabše kot vam, ki jim v kakršnem koli pogledu morete pomagati — s pogovorom, s tem, da jim kaj prinesete ali preskrbite ali vsaj s tem, da jim pokažete sočutje. V Jezusovem imenu vam obljubljam: V tem boste našli moč in tolažbo (prim. Apd 20, 35).

Tako vadite v malem to, kar v velikem smo. Mi smo eno telo v veliko udih: tisti, ki prinašajo pomoč, in tisti, ki jo sprejemajo, bolj zdravi in bolj bolni, mlajši in starejši; tisti, ki so se v življenju že obnesli, tisti, ki se še uveljavljajo, in tisti, ki so še na začetku poti; tisti, ki so mladi, in tisti, ki bodo stari jutri. Vsi sestavljamo drug z drugim polnost Kristusovega telesa in vsi drug z drugim zorimo v to polnost: „do popolnega moža, do mere polne starosti Kristusove“ (Ef 4, 13).

7. Zadnja tolažba, mojji ljubi soromarji, ki jo drug z drugim iščemo „v tej solzni dolini“, je tolažba vpricho smrti. Od svojega rojstva ji gremo naproti, toda v starosti nam postaja njeno bližanje z leta v leto zavestnejše — če ga nasilno ne potiskamo iz svojih misli in čutov. Stvarnik je uredil, da je v starosti sprejemanje in obstajanje smrti skoraj naravno, olajšano in prijavljeno. Saj je vendar staranje, kot smo videli, postopno poslavljanje od nezdroljene polnosti življenja, od neoviranega kontakta s

o lastnem dostojanstvu in o dobroti v srcu drugega. Veselite se vsake priložnosti, ko morete navajati na to kraljevsko besedo „hvala“, ki se dviga z vseh oltarjev in ki bo nekoč izpolnjevala naše večno blaženstvo.

In tako se smem gotovo skupaj z vami zahvaliti vsem tem, ki se v cerkvenih, civilnih in javnih organizacijah, združenjih in iniciativah, na občinski in višji ravni, v zakonodaji in upravi ali pa tudi čisto zasebno trudijo za blaginjo starejše generacije, za polno življenje in trajno udomačenje v družbi. Posebno pozdravljam to, da postaja delo za ostarele vse bolj delo z ostarelimi.

6. In s tem sem zopet pri vas, mojji starejši bratje in sestre, in pri tolažbi, ki jo pričakujete od mene. Pregovor pravi: „Če si sam, obišči koga, ki je še bolj sam kot

svetom.

Velika šola življenja in umiranja nas vodi k marsikateremu grobu, nas postavlja k marsikateri smrtni postelji, dokler ne bomo sami na tem — Bog daj, da bi bilo tako — da bodo drugi stali ob nas in molili. Star človek je doživel več takih učnih ur življenja kot mladi in jih doživlja v stopnjujoči se pogostosti. To je njegova velika prednost na poti k velikemu pragu, ki si ga mnogokrat slikamo kot brezno in noč.

Pogled čez prag je z naše strani skaljen; toda tistim, ki so šli pred nami, dovoljuje Bog v svoji ljubezni pogosteje, kot si mislimo, da spremljajo naše življenje in skrbe za nas. Le misel globoke in žive vere je mogla dati eni izmed Cerkev tega mesta kot patrocinij ime „Cerkev vseh duš“. In obe nemški cerkvi v Rimu se imenujeta Santa Maria in Campo Santo (Sveta Marija na pokopališču) in Santa Maria dell' Anima (Sveta Marija ubogih duš). Bolj kot prihajajo soljudje našega vidnega sveta h kraju svoje pomoči, tem bolj moramo gledati sle božje ljubezni v njih, ki so smrt že prestali in nas pričakujejo zgoraj: v svetnikih, posebno v naših osebnih patronih, in v naših sorodnikih ter prijateljih, za katere upamo, da so že varni v božjem usmiljenju.

Mnogi med vami, moje sestre in bratje, so v vidni bližini že izgubili svojega življenjskega druga. Njim velja moja dušnopastirska prošnja: Dajte, da bo Bog

vedno bolj zavestno partner vašega življenja, kajti tako ste hkrati povezani s tistim, ki vam ga je nekoč On dal za sopotnika in ki je sam že našel v Bogu svojo sredino.

Brez zaupanja v Boga ni tolažbe v smrti. Kajti prav to hoče Bog s smrtjo: da se vsaj v tej eni veliki uri pustimo pasti v njegovo ljubezen brez vsake druge gotovosti kot prav te ljubezni. Kako bi mu mogli bolj neskajljeno pokazati svojo vero, upanje in ljubezen.

Še zadnja misel v tej zvezi. Gotovo je marsikateremu med vami govorjena iz srca. Smrt sama je tolažba. Življenje na tej zemlji, četudi ne bi bila „dolina solz“, nam ne bi moglo za zmeraj nuditi doma. Bolj in bolj bi nam postajalo ječa in „pregnanstvo“ (prim. Salve Reglina). Kajti „vse minljivo je le prisposodba“ (Goethe, Faust II., zaključni zbor). In tako nam silijo na ustnice nikoli zbledede besede svetega Avguščina: „K sebi si nas ustvaril in nemirno je naše srce. dokler ne počije v tebi!“

Tako ni smrti posvečenih in ne stoječih v tako imenovanem življenju. Kar nas vse čaka, je rojstvo, spremenjenje, katerega bolečin se bojimo z Jezusom na Oljski gori, katerega sijoči konec pa že nosimo v sebi, odkar smo bili pri krstu z Jezusom potopljeni v smrt in zmaggo (prim. Rimlj 6, 3—6; Kol 2, 12).

Z vami vsemi, z vsemi tu v katedrali Naše ljube Gospe, z vami pri radiu in televiziji, z vsemi, s

katerimi sem se smel v teh blagoslovljenih dneh srečati, z vsemi državljani in gosti te lepe dežele, z vsemi verujočimi in za vse, ki iščejo, z vsemi otroki in mladimi, z odraslimi in ostarelimi bi rad v tej uri slovesa naša premišljevanja prelil v molitev.

„Nate sem se opiral od rojstva, od naročja moje matere si bil moj varuh; ne zavrzi me na stare dni, ko mi pešajo moči, me ne zapusti!“ (Ps 11, 6, 9).

Pridi nam na pomoč s svojim

usmiljenjem in brani nas pred zmoto in gréhom, da bomo polni zaupanja pričakovali prihod našega Odrešenika Jezusa Kristusa!

In v katedrali naše ljube Gospe bi rad našo molitev, ki jo vedno izgovarjamo v Jezusovem imenu, ki vedno le po Jezusu prihaja k Očetu, povezal z molitvijo Nje, ki je naša Prva Odrešena mati in sestra: „Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike — zdaj in ob naši smrtni uri! Amen. Amen. Hvaljen bodi Jezus Kristus!

PAPEŽEV DELOVNI DAN

Osservatore Romano v francoskem jeziku je pred kratkim objavil potek papeževega delovnega dne. Prepričani smo, da bo zanimiv tudi za naše bralce, zato ga objavljamo. Janez Pavel II. vstane vsako jutro ob 5.30, sledi molitev in premišljevanje. Ob 7.00 mašuje v svoji zasebni kapeli v različnih jezikih, odvisno od jezika, ki ga govorijo navzoči. To so pogosto skupine študentov rimskih kolegijev, bolniki, škofje, ki so prišli v Rim na obisk ad limina, skupine laikov ali posamezniki. Papeževa kapela lahko sprejme največ petdeset oseb. Po maši se papež pogovarja z gosti, ki so bili pri maši. Pogosto povabi koga na zajtrk, ki je ob 8. uri.

Ob 8.30 odide v svojo pisarno, kjer se z najožjimi sodelavci najprej pogovori o tekočih zadevah, listinah, pismih itd. Do 11. ure de-

la sam. To je čas, ki ga strogo porablja za osebno delo.

Ob 11. uri začne v svoji osebni knjižnici sprejemati goste. Teh zasebnih avdienc je zares veliko, saj papež v enem letu ta čas sprejme od 450 do 500 gostov. Vsakega posameznega škofa, ki pride v Rim na obisk ad limina, sprejme posebej. Za vsakega se tudi skrbno pripravi tako, da prebira poročila o njegovih škofiji, razčlenjuje posamezne težave itd. V tem času sprejema tudi ljudi iz kurije, kardinale, ki stalno živijo v Rimu, državnike, člane vlad, diplomate, ki mu izročajo akreditivna pisma, predstavnike kulturnega, znanstvenega in javnega življenja, skupine vernikov itd.

Ob 13.45 kosi. To je običajno delovno kosilo, saj nanj pogosto povabi osebe, s katerimi se želi temeljiteje pogovoriti o vpraša-

njih, ki se jih je za časa zasebne avdience komaj dotaknil. Janez Pavel II. h kosilu navadno povabi škofo, ki so prišli v Rim na obisk ad limina. Po kosilu počiva pol ure, nato pa odide na teraso, kjer dobro uro moli brevir, premišljuje in se uči tuje jezike. Trenutno se uči holandsčine. Naužije se tudi svežega zraka in se odpočit vrača v svojo pisarno, kjer dela do 18.30. Dela v tišini in ne sprejema nikogar.

Ob 18.30 se sestaja z odgovornimi člani vatikanskega državnega tajništva. To so uradno ustaljene avdience. Trikrat na teden sprejema kardinala državnega tajnika Casarolija, dvakrat substituta tajništva nadškofa Somala in nadškofa Silvestrinija, tajnika sveta za javne cerkvene zadeve, enkrat pa prefekta kongregacije za verski nauk in kongregacije za škofo.

Papež večerja ob 20. uri in tudi ta večerja je delovna. Kadar zve, da bo italijanska televizija poročala o kakšnem pomembnem dogodku, gleda večerni dnevnik. Dru-

gače pa takoj po večerji odide v svojo pisarno, kjer nato študira dokumente, ki mu jih pošilja vatikansko državno tajništvo ali posamezni kurijski uradi. Vsi dokumenti apostolskega sedeža, tudi ti, ki jih ne podpiše, grede skozi njegove roke. Potem ko jih pazljivo prebere, doda svoje pripombe ali pa pokliče odgovorne, naj se oglasijo pri njem, da se bodo pogovorili o spremembah, ki jih bo treba vnesti v predloženo besedilo.

Veliko časa Janez Pavel II. nameni pripravi za avdience naslednjega dne, pisanju osebnih dopisov, branju italijanskih in tujih časopisov in knjig, ki jih dobiva z vseh strani. Okrog 22.45 papež sklene svoj natrpani delovni dan z branjem brevirja.

Nekateri dnevi pa so posvečeni poleg tega še posebnim pobožnostim in dejavnostim. Vsak petek, tudi takrat, ko potuje, papež moli križev pot. Vsak teden opravi spoved. Ob sredah ima redno splošne avdience in ob nedeljah opoldanska srečanja pri molitvi angelovega češčenja.

KDAJ SE PRIČENJA DAN?

Star judovski rabin (učitelj) je nekoč spraševal svoje učence, po čem je mogoče določiti trenutek, ko noč odhaja in se pričinja dan.

- Ali po tem, da že od daleč zlahka razločimo psa od ovna?
- Ne, pravi rabin.
- Ali je to tedaj, ko razločimo datljevo drevo od figovega drevesa?
- Ne.
- Kdaj je to potemtakaem?
- Tedaj, ko v kateremkoli človeku, ki ga vidiš, prepoznaš svojega brata ali svojo sestro. Vse dotlej pa je v tvojem srcu še noč.

Sv. Frančišek Asiški in naš čas

(Nadaljevanje in konec)

„Bodite moji posnemovalci, kakor sem jaz Kristusov.“ S temi besedami sv. Pavla, ki smo jih obrnili na sv. Frančiška Asiškega, smo v prejšnji številki končali prvi del našega pastirskega pisma. V drugem delu bi radi pokazali, kako bodimo posnemovalci sv. Frančiška v našem razmerju do narave in do stvari in v naši ljubezni do Cerkve.

Vse je delo božjih rok

Frančišek je čutil veliko ljubezen, spoštovanje in zaupanje do narave in vseh stvari. Tako domače so mu bile, da jih je imenoval „brat ogenj“, „sestra voda“ in podobno, saj so tudi one delo božjih rok. Njegova Sončna pesem je prava hvalnica stvarstvu. Ljubezen do stvari je obenem ljubezen do njihovega Stvarnika. Stvari so božje „ogledalo“, ker razodevajo njegovo modrost, lepoto in dobroto. So pot k Njemu, „ki je najboljši, brez začetka in brez konca, nespremenljiv, neviden, neizgovorljiv, češčen, spoštovanja vreden in vzvišen, velik, blag, usmiljen in poln ljubezni ter edini, h kateremu moramo težiti od tod do večnosti“ (Nepotrjeno Pravilo iz leta 1221).

Danes, ko se je vsesplošno onesnaženje okolja in uničevanje na-

rave tako razmahnilo, da se strokovnjaki resno sprašujejo, ali bomo sploh preživeli, nam je Frančišek s svojim spoštovanjem do dela božjih rok še posebej živ vzor. Zato ga je tudi papež Janez Pavel II. 29. novembra 1979 s posebnim apostolskim pismom razglasil za zavetnika ekologov, tj. raziskovalcev okolja in borcev za zdravo, čisto in neokrnjeno naravo.

Učitelj uboštva

Bogat ni, kdor veliko ima, ampak kdor malo potrebuje, pravijo. Frančišek si ni ničesar prilaščal in od bratov je zahteval, naj nimajo nobene lastnine, ne posamezniki ne skupnosti. Ni maral, da bi si bratje gradili samostane kot stalna bivališča. Hotel je, da vsi opravljajo koristno delo, ni pa hotel, da bi stvari kopičili, kajti to bi bilo znamenje nezaupanja do Očeta, ki je o njem Jezus rekel: „Poglejte ptice pod nebom: ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice in vaš nebeški Oče jih živi. Ali niste vi veliko več vredni ko one?“ (Mt 6, 26). Frančiškova odločitev za popolno uboštvo ni izhajala iz zametavanja stvari, ampak iz zaupanja do Boga, iz vere evangeliju in iz sklicevanja na božjo ob-

ljubo. Iz njegove ljubezni do uboštva je izviral tudi njegov odpor do denarja, v katerem je zaslutil, kot trdijo nekateri poznavalci, krivičnost družbenega reda, kjer se bogata manjšina večkrat tako rekoč posmehuje revni večini.

Včasih smo Frančiškove redove šteli med tako imenovane „beraške“ redove, čeprav Frančišek ni hotel množiti števila prosjakov, saj je od bratov zahteval pošteno delo. Prosit je šel le v sili in zato, da je okusil kruh lačnih in ponižnost ubogih. Prav njegova zahteva po polnem uboštvu je naletela na največ odpora. Zasebna lastnina je pomenila že tedaj in pomeni še danes urejenost in varnost. Frančišek se je zavedal tveganja, a imel ga je za zahtevano evangelija. Kristjan kot kristjan naj ne računa z nobeno človeško varnostjo in zavarovanostjo. Tako imenovane frančiškanske kreposti: uboštvo, hvaležnost, sveto veselje in čista preprostost ne izhajajo iz askeze, ampak iz najčistejše pozornosti do Gospoda. Kakšen nauk za našo potrošniško miselnost!

Zvesti sin Cerkve

Rimska kurija s papežem Innocencem III. na čelu je sprva nasprotovala Frančiškovemu življenjskemu vzorcu. Prepričal jih je šele kardinal Colonna, škof v Sabini, ki je dejal v kardinalskem zboru: „Bratje, ta človek noče nič drugega kot živeti evangelij. Če

to prepovemo, trdimo, da ni mogoče živeti evangelija, ker presega človeške moči. S tem pa smešimo Kristusa.“ Tako je Frančišek s svojimi prvimi dvanajstimi brati dobil ustno potrditev svojega prvega pisanega Pravila, sestavljenega iz nekaj svetopisemskih citatov, zapisanih na košček papirja. Prigovarjali so mu, naj prevzame kakšno že preskušeno redovno pravilo, a jih je odločno zavrnil: „Ne govorite mi o nobenem pravilu; živeti hočem, kakor je meni Gospod razodel.“ Njegovo življenje temelji na evangeliju samem, ne pa na kakšnem pravnem ali asketičnem sistemu. Frančišek torej spodbude za svoj način življenja ni dobil od cerkvenega vodstva, iskal pa je njegovo odobrenje. Cerkev je namreč ljubil in spoštoval. Kljub številnim slabim zgledom njenih predstavnikov je ni nikdar postavil na sramotilni oder. S svojim zgledom pa je vplival ne le na ljudstvo, ampak tudi na duhovnike in škofo, da bi se zavedali potrebe nenehnega spreobračanja, ki ga Cerkev neprestano potrebuje.

Koncil je Cerkev označil za romarico, ki še ni na cilju in je še vedno na poti. Zato mora svedobna in kolikor mogoče neobremenjena stopati novemu življenju naproti. Sveti Duh je tisti, ki dela v njej. Duh pa veje, kjer hoče, kadar hoče in kakor hoče. Brezbrižnost do navdihov Svetega Duha in zanemarjanje osebnih karizem ni ljubezen do Cerkve, ampak greh. Ne bi bilo prav, če

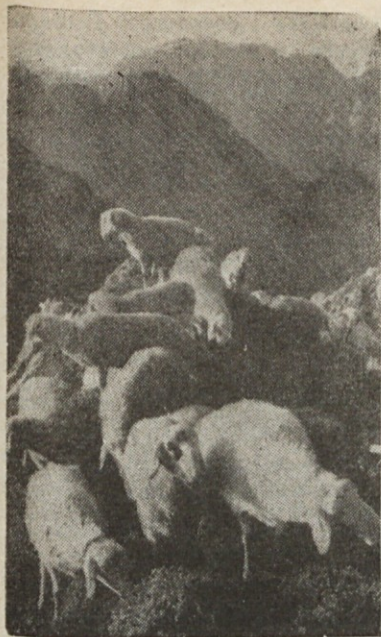

do mere polne starosti Kristusove“ (Ef 4, 13), kakor je pisal apostol Pavel Efežanom in kakor je 16-krat zapisano v koncilskih dokumentih.

Ljubezen do Cerkve

Posledica Frančiškove ljubezni do zgodovinskega Kristusa, do božjega Sina, ki je postal človek, je bila njegova ljubezen do skrivnostnega Kristusa, ki je Cerkev. Frančišek se je zavedal, da Cerkev niso stavbe iz mrtvega kamna, ampak ljudje, ki se vzdavajo v božje svetišče. Bil je predan Cerkvi in jo ljubil takšno, kakor jo je ustanovil Kristus. Težko si je predstavljati koga, ki bi tako spoštoval papeža, škofe in duhovnike kakor on, pa naj so bili tega vredni ali ne. V njih je gledal božjega Sina, ki ga pri sveti daritvi samo oni priključijo na oltar, ga sami prejemajo in delijo drugim. Frančišek je tudi iskreno ljubil Marijo, ki nam je rodila Kristusa. Cerkvica Marije Angelske (Porciunkula) pri Assisiju je kraj, kjer se je najrajši mudil.

Zavedal se je, da ne bo nikdar podoben Kristusu, če ne sprejme „nepameti križa“ (prim. 1 Kor 1, 18). Zato je pokoril svoje telo z dolgimi in pogostimi posti in drugim zatajevanjem. Ker je živel popolnoma po evangeliju, izstopajo v njegovem življenju evangelijski sveti pokorščine, uboštva in čistosti srca in duha, ki sta bila prepojena z božjim Duhom.

bi posamezniki in skupnosti le čakali na spodbude in navodila od zgoraj. Poslušni moramo biti Duhu, ki daje svoje darove ob vsakem času. Cerkev mora upoštevati proces spreminjanja sveta. Resno mora jemati tudi resnične znanstvene dosežke, sociološka dognanja, tehnične novosti in moralno zavest današnjega človeka, da bo mogla resnično služiti in oznanjati na valovni dolžini današnjega človeka. Reševati in dvigati mora ter pomagati človeku, kjerkoli je potrebno in mogoče. Biti mora Kristusov „vesoljni zakrament za odrešenje sveta“ (C 48), dokler vsi ne dospemo do edinosti vere in spoznanja božjega Sina, do popolnega moža,

Sklep

Vidimo, da nam ima Frančišek, če ga prav razumemo, veliko povedati. V jubilejnem letu se poglabljamo vanj in se pri njem učimo. Prosimo podobno, kot je molil papež Janez Pavel II. na svetnikovem grobu: „Sv. Frančišek Asiški, pomagaj nam, da bomo približali Kristusa Cerkvi in svetu. Ti, ki si v svojem srcu nosil vsakovrstne tegobe svojih sodobnikov, pomagaj nam s srcem, ki je blizu Odrešenikovemu Srecu, objeti vsakovrstne stiske ljudi današnjega časa: hude družbene, ekonomske in politične probleme, stiske sodobne kulture in civilizacije, vse trpljenje današnjega človeka, njegove dvome, njegova zanimanja, njegova stranpota, njegove napetosti, njegove predsodke, njegov nemir... Pomagaj nam vse to spremeniti v rodovitno

evangeljsko govorico. Pomagaj nam vse to reševati na evangeljski način, da bo mogel biti človeku našega časa samo Kristus, pesnik, resnica in življenje“ (Jan 14, 6). Spremljaj nas s svoji mblagoslovom!“

Dragi bratje in sestre! Ko vam letos postavljamo pred oči sv. Frančiška Asiškega, vas spodbujamo in prosimo, da bi ga zares skušali posnemati. Vaša ljubezen do Boga naj se pokaže v poglobljene mmolitvenem in zakramentalnem življenju, vaša ljubezen do bližnjega v telesnih in duhovnih delih usmiljenja in vaša ljubezen do Cerkve v krščanskem pričevanju in sodelovanju.

Blagoslov troedinega Boga Očeta in Sina in Svetega Duha naj pride nad vas in nad vaše družine in naj nad vami vedno ostane.

Vaši škofje

Narod, narodna zavest, ki se izraža v jeziku, v zgodovinski povezanosti in sploh v zavesti, da sem sin ali hči slovenskega naroda, je zares velika vrednota.

Pri naši narodni zavesti ima jezik veliko vlogo. Kolikor morem zgodovinsko presoditi, je pri slovenskem narodu tudi vera igrala izredno veliko vlogo bodisi za ohranjanje jezika bodisi za buditev narodne zavesti. Kljub temu pa moram reči, da pri poslanstvu Cerkve narod ni prva in edina vrednota: nam gre predvsem za oznanjevanje evangelija. Stvar, ki sem jo povsod poudarjal, je zvestoba dvema vrednotama: oslanite verni in ostanite povezani s svojim narodom.

Jezik je zame najprej izraz človeka. Človek z jezikom in besedo pokaže, kaj je kot človek. Zato je jezik zame zmeraj znamenje kulture, ne samo civilizacije. Če jezik razpade in postane vulgaren, tudi človek postane tak. Skrb za jezik je skrb za človeka, za njegovo kulturo, za njegovo razsežnost.

Nadžkof dr. Alojzij Šuštar

Še o človekovi vrednosti

Vsaka stvar ima svojo vrednost. Stari modreci so učili, da je vsaka stvar že samo zato, ker je, tudi dobra in vredna. Vsaka stvar, torej tudi človek. Niso pa samo zato že vse stvari tudi enako vredne. Človek je gotovo stvar, ki je največ vredna. Težko pa nam je njegovo vrednost določiti in izraziti. Dvojnji zablodi se moramo ogniti, ko skušamo to storiti: da vrednost določamo le v primerjavi z drugimi ljudmi ali celo rečmi, in pa, da jo določamo v denarju. Denar je na svojem področju mera in enota vrednosti, ne more pa izmeriti in izraziti vsake vrednosti. Človekova vrednost je taka vrednost, ki se upira ocenjevanju v denarnih enotah.

A kadar človeka tako vrednotimo, mu ne pripisujemo le cene v pesih ali dolarjih, ki bi jih kdo zanj plačal. Cenimo ga često tudi po tem, koliko ima, po višini bančnega računa ali po predmetih, ki jih poseduje in jih more dobiti za denar. Tako ga zopet sodimo po denarju, čeprav le posredno. Zlasti ugled, ki ga nekdo uživa v družbi, radi določamo po tem, kar ima, včasih celo brez stvarne potrebe in samo za ugled.

To pa ni nič novega in današnjega. Še z doma se spominjam, da se je v vasi ugled nekoga določal tudi po tem, če je imel konje ali ne. Konj je gotovo na kmetiji

bila potrebna stvar in je bilo prav, da ga je imel, kdor ga je mogel imeti. A marsikdaj je bil konj tudi pri hiši ali na posestvu, kjer je bil bolj v breme kot v pomoč, ker ga posestvo ni moglo vzdrževati ali ga je le težko vzdrževalo in ker zanj ni bilo dovolj dela, s katerim bi mogel vzdrževanje plačati. Včasih je zaradi njega trpelo vse gospodarstvo. Konj pa je vendar moral biti, ker je hiši in gospodarju dajal ugled.

Pred nedavnim pa sem dobil zdoma pismo, v katerem so mi sporočili tudi, da imajo mnogi sovaščani avte, nekateri celo po dva. Avte imajo celo pri hišah, kjer nekoč niso imeli niti konj, še volov ne, ampak so vožnje opravljali s kravami. Danes imajo avto. Vprašanje je, ali je zares vedno potreben, ali pa tudi služi bolj ugledu kot potrebi.

Avto danes uspešno nadomešča konja, tako za potrebo kot za ugled. V današnji družbi človek brez njega pomeni manj kot drugi, če zelo izrazito ne izstopa v življenju kako drugače. Tako izstopanje pa je teže dosegljivo, se ne da kupiti, zato se z avtom laže pripelješ na vrh ugleda. Zanimivo je, da niso samo drugi, ki nekoga sodijo po avtu, da se tudi sam rad počuti kaj več, kadar pride do avta. Zlasti pa ima avto poseben mik in čar za mlade. Za to je

več razlogov, a med njimi tudi ugled, ki ga daje posest avta. Že pred leti, ko vsaj med nami tukaj avto ni bil tako vsakdanji in si ga je marsikdo teže nabavil kot danes, mi je nekdo potožil, da so ga otroci dejansko prisilili kupiti avto, ker jih je bilo pred vrstniki sram, da niso imeli avta. Danes je seveda tudi avto že tako vsakdanja stvar, da ne daje več tistega ugleda kot nekoč in je zato treba pač kaj drugega.

Tudi v tem pisanju je avto le primer nečesa, po čemer merimo ugled soljudi. Ne podcenjujemo s tem avtomobila, niti ga nikomur ne zavidamo. Kakor druge tehnične pridobitve, je avto stvar, ki lajša življenje in delo. Gotovo je udobnejše doma sedeti v vozilo, se odpeljati na cilj in se pozneje zopet odpeljati domov. Ni treba iti do kolektiva in ga čakati, ne se v njem prerivati, ne prenašati ne vedno prijetnih sopotnikov, ne se boriti za izhod, ne od izstopne postaje po morda temnih in praznih

ulicah tavati proti domu. Vse to avto prihrani. Pa tudi kadar ne gre za resnično potrebo, je posest avta nekaj dobrega. Služi za izlete in obiske, zelo prav pride na počitnicah, ki jih lahko popestri, tudi užitka, ki ga daje sama vožnja, ne smemo omalovaževati. Avto je dobra stvar, ki smo lahko Bogu in ljudem hvaležnj zanjo.

A nekaj je imeti avto in ga uporabljati, in nekaj drugega po avtu in zaradi avta vrednotiti človeka. Človek in sicer vsak človek ima svojo vrednost, ki je ne more meriti po tem, kar ima, marveč le po tem, kar je. Morda bi bilo pravilneje soditi avto po človeku, ki ga ima in kakor ga uporablja. Avto, kakor vse tehnične pridobitve, je kakor nož, ki ga moreš uporabiti za to, da bližnjemu urežeš kos kruha, alj pa da ga raniš. Zato je njegova vrednost v tem, za kaj služi. Vrednost človeka kot človeka je nad njim in jo moramo določati drugače.

Vinko Brumen

Otrok postane človek v pravem pomenu besede šele, ko si je prisvojil materin jezik. Ni nobenega drugega popolnejšga pristopa k resničnosti, kakor je imenovanje sveta z materinščino. Zato ga sprejemamo vase z materinim mlekom, pravimo na podzavestni in igrivi vendar najtotalnejši način.

Resnica človeštva ima mnogo obrazov, vsak jezik je zase del te resnice o svetu in življenju... Nihče si ne more izbrati svoj jezik ali se šele kasneje svobodno odločiti zanj. Jezik je človeku določen z rojstvom vred, zato ga nihče ne more in ne sme odvreči ali zamenjati.

Slovinci smo si jezik kot sistem besednega izražanja razvili do takšne stopnje oblikovne dognanosti, da ne zaostajamo za drugimi, starejšimi jeziki. Slovenščina se more celó ponašati z odlikami, ki jih marsikak drug narod nma.

M. M.

Človek v gneči

Vsaka človeška skupnost je taka, kot so ljudje, ki jo sestavljajo. Če raziskujemo razmere v skupnosti, vzroke raznih pojavov in težav, se vedno srečamo z ljudmi, ki so vzrok obstoječega stanja ali razmer. Nič ne nastane samo od sebe, slučajno. Člani ali pripadniki vsake skupnosti s svojimi mislimi, dejanji in opustitvami ustvarjajo medčloveške odnose in vsakokratne razmere. Problemi skupnosti in družbe so tesno povezani s človekom, njegovim zadržanjem in ravnanjem.

Kot vemo, je človek po naravi individualno in družbeno, socialno bitje. Najprej se vzgaja in oblikuje v družini in šoli, istočasno tudi sam, in se tako vključuje v skupnost. Ni enak nobenemu članu skupnosti, le podoben je vsem in vsakemu. Tudi z vključitvijo in delom v skupnosti ohrani svojo posebnost ter se tak skupaj z drugimi, tudi različnimi, a podobnimi, trudi za skupno dobro. Skupnost in družba sta potrebni dopolnili za vsakega človeka, ker le tako lahko razvija in oblikuje svojo osebnost.

Človek se razlikuje od sočloveka v telesnem in čutnem, enak pa je v moralnem in duhovnem bistvu svojega obstoja. Vsak je ustvarjen od Boga in ima isti končni življenjski cilj. Ti dve naravi, ki obstajata v človeku, si nista nasprot-

ni, ampak se dopolnjujeta, sta tesno povezani. Po naravnem redu je na prvem mestu vedno moralno in duhovno, ker iz teh poganjajo korenine, volja in sposobnost za službo skupnosti.

Od individualnosti do mase

Za normalen razvoj potrebuje človek pomoč sočloveka, na prvem mestu ljubezen, ki je največja zapoved življenja. Večkrat človek pozablja na dolžnosti do sočloveka in skupnosti, postane sebičnež, posebej še, ko išče lastno blagostanje ali ko se mu dobro godi.

Pomanjkanje socialnega čuta vodi človeka v individualizem, ki je morda dosegel svoj višek v prvi polovici preteklega stoletja. Kot reakcija na to se je pojavilo socialistično poudarjanje skupnosti, ki bi naj končala in dosegla svoj višek v kolektivizmu. Ta kolektivizem pa postavlja pogoje in prvi je, da se človek odpove svoji osebni svobodi. Ne odloča več sam niti se za to ne sporazumeva z drugimi, ta pravica je prenešena, ali bolje rečeno, so se je polastili voditelji, ki imajo vodilno vlogo v kolektivistični skupnosti. Takó hočejo doseči enakost med člani skupnosti, ki je tesno povezana z idejo mase. Ta obljubljena enakost nikoli ni življenjska realnost, ampak utopiija.

Značilno za skupnost in družbo

mase je pomanjkanje osebne volje in odgovornosti, pomanjkanje svobode za odločanje in oblikovanje lastne osebnosti. Družba mase pomeni razpad zdrave človeške družbe, svobode in življenja v demokraciji. Svoboden človek in skupnost rasteta iz lastnih energij, masa pa je vodena od zunaj. Zato se dogaja, da enkrat sledi enemu, drugič drugemu namišljenemu voditelju ali voditeljem, ker sama ni sposobna rešiti svojih problemov. Ta nezmožnost jo zastruplja s sovraštvom, in tukaj je iskati vzroke, zakaj ne spoštuje pravic in dostojanstva bližnjega.

Od slojne mase do mase konglomeratov

Socialistični marksizem je ustvaril slojno maso, ker je hotel z njeno pomočjo izvesti revolucijo in doseči oblast v družbi. Bila bi naj mu odskočna deska za uredničitev diktature proletariata. Vendar v naši dobi, ko socializem ali komunizem dosežeta oblast, edklanjata idejo mase in postavljata trditev, da njuna oblast slojni na suverenosti ljudskih množic. Te pa niso masa, ampak socialni agregat, povezan za dosego določenih ciljev, partija pa je njegova avantgarda.

Slojno maso je socialistični marksizem formiral s pomočjo koncentracije industrijskega delavstva v okolici industrijskih središč. Skoraj istočasno s koncentracijo industrijskega delavstva se je začela tudi koncentracija prebivalstva v mestih. Iz nek-

danjih majhnih in srednjevelikih mest so postopoma nastala vele-mesta. Življenje v mestih bi naj bila ena izmed človekovih pravic do uživanja sadov civilizacije. Uveljavljanje teh pravic je povzročilo beg iz dežele v mesta.

Mesta ne morejo sprejeti vseh pribežnikov zaradi pomanjkanja stanovanjskih prostorov. Zato prenatrpanost v obstoječih stavbah. Gradijo se nove, a z zelo majhnimi stanovanjskimi prostori. Prevladujejo stolpnice, tišči se v višino. Tako se ustvarjajo konglomerati, ki jih sestavljajo prebivalci določene stavbe, stanovanjskega bloka ali kraja. Ta konglomerat, ki je v sodobnih mestih neizbežen, ni skupnost, ker je ta organizirana z določenimi cilji, v konglomeratu pa ni nobene organizacije in resnične življenjske povezanosti.

Več konglomeratov sestavlja maso navadno idejno neopredeljenih ljudi, za katere je značilna fizična bližina ali gneča. Kljub temu, da živijo na tesnem prostoru drug ob drugem, jih ne vežejo nobeni skupni cilji ali interesi. V tej neorganizirani soprisotnosti posamezniki hitro izgubijo kontrolo nad lastnim vedenjem, zato se velikokrat sproščajo iracionalni, nezavedni impulzi posameznikov, zatrta agresivnost in podobno (Družboslovje, Leksikoni Cankarjeve založbe, Ljubljana 1979, str. 166).

V sodobnih mestnih stanovanjskih prostorih ljudje nimajo odgovarjajočega življenjskega pro-

stora. To velja posebej še za družino. Stanovanja so premajhna in ne odgovarjajo večkrat niti minimalnim potrebam dostojnega življenja. Posebej še v stolpnih, modernih golobnjakih, živijo v tesnih stanovanjih, tik ob in nad drugim, večkrat drug drugemu v nadlego. To gnečo je ustvarila sodobna tehnokratska in potrošniška družba.

Kljub temu, da živijo nakopičeni drug ob drugem, se prebivalci stolpnice ali bloka med seboj ne poznajo in tudi nočejo poznati. Vsak hoče ohraniti svojo anonimnost in brezimnost. Kljub tej težnji ne ostane neopažen noben stanovalec konglomerata. Stalno je pod kontrolo. Sostanovaleci ob, pod in nad njim prisluškujejo razgovorom, jih komentirajo in širijo. Posameznik in družina sta oropana pravice do zasebnega in intimnega življenja.

V konglomeratu ima ugled, kdor več ima. To se sodi po oblačenju, površini in opremi stanovanja, prehrani in znamki avtomobila. Iz tega izhaja nevoščljivost, kar povzroča tudi občasna trenja. Upoštevajoč to realnost se v novejši dobi formirajo mestni konglomerati iz ljudi približno enakega statusa. K temu pripomore že gradnja stanovanj. So mestne četrti, v katerih se gradijo stanovanja samo za bogate, za srednji sloj in nazadnje za revne z majhnimi dohodki. Vse to je obdano s predmestji, natrpanimi z barakami in podobnimi revnimi stanovanjskimi prostori.

Stanovanjska gneča onemogoča dostojno družinsko življenje, zato se branijo otrok. Tukaj je iskati tudi vzroke za mnoge brodolome. Postala je tudi zatočišče za mnoge zločince. Včasih so le-ti iskali skrivališča daleč od ljudi, v samoti, dandanes jim je gneča najboljše zatočišče.

Kljub temu, da živijo tesno drug ob drugem, se nekateri čutijo osamljene. Masa jih prezira, ne najdejo prijateljstva ali vsaj dobre besede. To stanje vodi nekatero v obup, mnogi celo življenje veliko trpijo. Te ljudi v duhovni in večkrat tudi tvarni stiski izrabljajo brezvestneži in jih zbirajo v svojih stanovanjih proti dobremu odplačilu pod pretvezo, da jim hočejo pomagati. Ta pomoč traja le toliko časa, dokler zmorejo zahtevano plačilo, potem so pa zopet prepuščeni osamljenosti.

Gneča na kolesih

Vsaka koncentracija prebivalstva potrebuje tudi odgovarjajoča javna prometna sredstva. Potrebujemo jih mestni prebivalci, potrebujejo jih vsi, ki prihajajo na delo v mesto.

Cestno omrežje navadno nikoli ne odgovarja dejanskim potrebam, niti razpoložljiva prometna sredstva ne morejo ustreči vsem potnikom. Zato se jih posebno ob urah, ko množice gredo na delo oziroma se vračajo iz dela, večina mora prerivati, da dosežejo prostor na vozilu. V tej borbi za pro-

stor dostikrat ni nobenega obzira in spoštovanja do sočloveka. Vsak gleda le na to, da vstopi ali izstopi, preden se zapro vrata. Natrpani kot sardine se potniki prerivajo, eni iščejo primeren prostor, drugi sedež, drugi hočejo izstopiti. Ta borba in prerivanje je brezobzirno, večkrat vzrok moralnih prestopkov.

Tudi masa v gneči na prometnih sredstvih je anonimna, brezimna. To nekateri izrabijo, da dajo duška svojim nizkim nagonom in strastem. Kolikokrat klici, kričanja ali preklinjanje pripadnic ženskega spola v natrpanih železniških vagonih, proseč, da naj jih pustijo v miru. V odgovor dobijo krohot in zasmeh anonimnih karikatur človeka, ki še povrh brez sramu skoraj z nečloveškim glasom opisujejo svoje dejanje nepoznanemu sopotniku. Temu nečloveškemu dejanju se pridružijo še tatvine. Časopisi poročajo, da obstajajo šole, ki vežbajo za krajo v gneči.

Medsebojna bližina ne plemeniti človeka, ga ne vzpodbuja k solidarnosti in razumevanju, ampak se izrablja kot priložnost za izbruh najnižjih strasti. To pomanjkanje človeške solidarnosti in spoštovanja je odsotno tudi pri vozačih osebnih avtomobilov, ki se prerivajo v cestnih gnečah. Veliko jih je brez čuta odgovornosti do človekovega življenja, mnogi povzročijo škodo bližnjemu iz navadne škodoželjnosti, ker vedo, da jih človeška roka pravice ne bo dosegla.

Zaenkrat v sodobni družbi ni izgledov, da bi se prenehalo s koncentracijo industrije, gradnjo mestnih konglomeratov in takó z gnečo. Sodobni človek je prisiljen to sprejeti. Zboljšanje bo postopno in bo trajalo dolgo časa. V nekaterih evropskih deželah ljudje že bežijo iz mest na deželo, ponekod so začeli misliti na decentralizacijo javne uprave in smotrno razporejanje industrijskih središč. Vse to je še v povojih in realizacija zahteva velike vsote.

Ker je sedanje stanje človeka nevredno, je treba nujno spremeniti mišljenje in s tem vedenje človeka. Vzgojiti ga je treba kot človeka, da bo živel in se vedel kot človek. V sodobnem življenju, v tovarni in tudi pisarni, se človekovo delo vrši v glavnem na ravni človek-stroj. Človek streže stroju, ta mu ukazuje hitrost in način dela, zahteva njegovo predanost. Če poleg tega upoštevamo še trajanje delovnega časa in možnost na delo in z dela, je človek večino dneva vezan na stroj. Od nos. do sočloveka je potisnjen na zadnje mesto. Tehnika je desocializirala človeka, več mu pomeni stroj kot pa človek, bližnji.

Desocializacija ali razdružbljenost človeka, spremljana z življenjskim materializmom, je prišla že tako daleč, da se ljudje, ki so preživeli več časa skupaj v enem prostoru in se razgovarjali, prebijejo čas v isti tovarni in pisarni drug ob drugem, potem iz-

PADEC, ZAZNAN OD VSEH POTRESOMEROV

Adam je stopil v stvarstvo, ki je bilo poslej prekleto. In vendar, še preden je prestopil usodni prag, je bila že nad tem stvarstvom razpeta mavrica: obljuba odrešenja.

Človekova prazgodovina — fantastično razdobje pol milijona let — je za nas preveč zavita v temo, da bi nam bilo mogoče ugotoviti, v kakšni meri je to pričakovanje tlelo v zavesti človeštva.

Zgodovina — recimo pettisooletje pred Kristusom — pa nam nudi dokumentacijo, v kateri je mogoče to občutje objektivno identificirati.

V tem pogledu seveda predstavlja temeljni tekst judovska stara zaveza, ki se posebno v svojem preroškem delu zarisuje v eno samo zanosno napoved Prihoda. Zamenjšani z osmim stoletjem Izaija in Mihej, Ezekijel in Danijel, Jeremija in Zaharija v profetski pol-

.....
ven delovnega prostora ne pozdravijo, nočejo poznati. Človek pozna sočloveka samo takrat, kadar ga potrebuje. To se posebno opaža med mladimi, a jim hitro sledijo tudi starejši.

Življenjski materializem vodi v materialistično pojmovanje človeka in nekulturo. Zopet je treba človeka prepričati, da naj ne išče sreče v tvarnih dobrinah, ampak se vrne h kulturnim in duhovnim virom življenja.

Av gust Horvat

temi, ki ne izključuje presenetljivih detajlov, že uperjajo oči v Napovedanega, ki v njihovi predstavi niha med kraljem sijaja in možem bolečin. Že v drugi polovici osmega stoletja, ko je Evropa še na prehodu iz bronaste v železno dobo, je z zemljepisno natančnostjo napovedan kraj njegovega rojstva — Betlehem-Efrata:

*A ti, Betlehem-Efrata,
majhen si med Judovimi tisoč-
iz tebe mi izide on, | nijami,
ki naj vlada Izraelu . . .*
(Mihej, 5, 1—3)

Se dá podobno pričakovanje vsaj posredno razbrati tudi iz drugih literatur — indijske, babilonske, egipčanske?

O grško-rimski literaturi ni tvegano reči, da je zaznamovana z vrsto adventnih razpoloženj. V njej najdemo besedila, govoreča nam v jeziku, ki ga lahko imenujemo predevangeljskega.

Presunljiva vera v vsevidno Pravico pri Hesiodu; občutje neke ne neresljive človekove tragičnosti pri Aishilu, Sofoklu, Evridipu; pojmovanje napuha kot temeljnega greha pri Herodotu; zanosna odklonitev imanence pri Platonu; doumetje Prauma in določitev štirikardinalnih kreposti pri Aristotelu; propovedovanje človeškega bratstva pri stoikih; zmožnost skoraj mističnega molitvenega zagona pri Katulu — iz vseh teh avtorjev bi se dala sestaviti antolo-

gija, ki bi bila tako rekoč propedeutika k evangeliju.

Simone Weil je na primer poskušala, mogoče z več genialnosti kot zanesljivosti, identificirati jedra temeljnih krščanskih dogem v nekaterih intuicijah Platonove filozofije.

To občutje vztrepeta v prav vilijsko razpoloženje pri največjem pesniku Rima, pri Vergilu. Kako je iz njegovega dela spregovorila duša, ki je bila že po naravi krščanska, je pokazal Theodor Haecker v svoji znameniti knjigi „Vergil, oče Zuhoda“.

To občutje se vrže v pravi pre-roški vrh v pesmi, imenovani Četr-

ta ekloga. V njej Vergil štirideset let pred rojstvom v Betlehemu napoveduje zlati vek, prerojenje sveta, rojstvo dečka ki bo odvzel grehe človeštva.

Literarna znanost mora seveda pri tem izključiti vsakršno mistiko. Znamenitega „dečka“ mora identificirati v sinu tega ali onega visokorodnega Rimljana. Pri tem ostaja vprašanje, kako je mogel Vergilov genij v svoji klasični samobvladanosti poseči za takó prigodniško temo po takó doneči trobenti, tudi če je šlo za Avgustovega sina. Na vsak način se kristjan težko ubrani ganotja, ko sliši pesnika pogana takole peti:

*O modrica pastirske, zdnosnejšo pesem zapojmo!
Vsakomur všoč ni grmičje in niti ne krhka metljika.
Ako opevamo gozd, naj gozd bo konzula vreden.*

*Že dozorel poslednji je čas prerokbe kumanske.
Scelega zdaj prihaja na dan nova vrsta stoletij.
Že sô spovrača Devica in z njo Saturnovo carstvo:
nov naraščaj iz strmih nebes se spuščá na zemljo.
Dečku, ki skoraj bo rojen, naklonjena bodi, Prečista,
doba železna se z njim prelila bo v zlate vekove...*

Vsekakor za kristjana ne more biti dvoma, kam so se stekale vse dotedanje reke zgodovine. Za koga je dotlej delal teološki genij Izraela, miselni genij Helade in državniški genij Rima. Za koga se je sredozemski bazen poenotil v eno sámo državno in kulturno občestvo, se uravnovesil v nekajstoletni mir ter se razživel v vzorno omrežje cestnih in pomorskih komunikacij.

Kristjan bo rekel s Péguyem: *Tudi konji Aleksandra Velikega*

so pekotali v Njegov prihod . . .

Alojz Rebula

Umrl je kardinal Cody

25. aprila je umrl 74-letni čikaški nadškof kardinal John Patrick Cody. 2 leti po mašniškem posvečenju je dobil službo v vatikanskem državnem tajništvu (1931). 1938 se je vrnil v ZDA, 1947 postal pomožni škof v St. Louisu, 1961 koadjutor v New Orleansu, 1965 pa nadškof v Chicagu. Kardinal je poslal 1967.

NEKAJ VOJAŠKIH IZRAZOV

V poročilih o bojih za Malvinško otočje srečujemo razne španske vojaške izraze. Starejši, ki smo doživeli zadnjo svetovno vojno, poznamo tudi nekaj slovenskih in tujih, ki so bili ali so še v rabi. Kadar gre za najmodernejša orožja, pa naše znanje navadno odpove, ker nimamo tesnega stika z narodom v domovini.

V vojaškem izrazju je slovenščina bolj revna. Ni se mogla dovolj razviti, ker nimamo lastne vojske razen tako imenovane teritorialne obrambe, ki je pod poveljstvom republike Slovenije. V tej je slovenščina poveljevalni in upravni jezik, medtem ko v redni jugoslovanski vojski še vedno kraljuje srbsščina kljub ustavnim spremembam leta 1974.

Vendar se nekateri zavedni rojaki trudijo za večjo veljavo materinščine tudi na vojaškem področju. Tako je — na pobudo slovenske revije Naša obramba — izšel (leta 1977) **Vojaški slovar**, ki je prvi besednjak te vrste. Če-tudi namesto razlage navaja srbske izraze, je vseeno koristen. Točna pojasnila pa deloma lahko najdemo v še nedokončanem Slovarju slovenskega knjižnega jezika.

Vojno letalstvo razpolaga z različnimi vrstami letal ali avionov, kot so **bómbniška** (=bombniki), **lovska** (=lovci), **izvidniška**, **mornariška**, **protipodmórniška** itd. **Helikópter**, artilerijski helikópter

(helicóptero artillado). Kadar je kakšno letalo sestreljeno, se pilot skuša rešiti s **padalom**. Včasih pa **padalci vdre** na sovražnikovo ozemlje.

Ladja, **ladjevje**=**brodóvje**=**flo-ta**, **mornarica**. Beseda **armada** v slovenščini pomeni (suhozemska) vojska, ne mornarica. Beseda **brod** se v pomenu ladja malo rabi (pač pa v srbohrvaščini), njen pravi pomen je splav ali čoln za prevoz (ez vodo pa tudi kraj, kjer je voda tako plitva, da se da prebresti (=brodišče). **Brodolom** (naufragio; v knjigah se rabi tudi **ladjelom**), **brodólovec**. Ladja **plove** (=pluje), **izpluje** ali **odplove** iz pristanišča, **pristane**, **nasede**, se **potopi** ipd. **Grédelj** (quilla), **krma** (popa; krn je starinski izraz), **prémec** (proa), **krov** ali **palúba** (cubierta), **levi bok** (babor), **desni bok**, **sidro** (ancla; starinsko: maček), **sidrišče** (ancladero), **ugrez** (calado). Ladja se **usidra**, **zasidra** (spusti sidro).

Najbolj znane vojne ladje so: **križarka** (crucero), **korveta** (z v), **rušilec** (destructor), **fregata** (z e; beseda je italijanska), **letalonosilka**, **podmórница** itd.

Še nekaj izrazov: **oporišče** ali **baza** (vojaška, pomorska, letalska -), **blokirati**, **blokada**, **pehota**, žarg. **pešadija** (infantería), **pešák** (=vojak pehotne enote), **obalno morje** (nekatre države zahtevajo 200 milj). Simon Rajer

S P O D N J A P A N O N I J A

Približno pol stoletja potem, ko je postala Karantanija frankovska grofija in je slovenskega kneza zamenjal frankovski grof, so Slovenci poskušali v Spodnji Panoniji obnoviti samostojno državo.

Kmalu potem, ko so Franki uničili Obre, so ustanovili v Panonski nižini poleg drugih tudi mejno grofijo Spodnjo Panonijo, kjer so bili naseljeni Slovenci. Njeno središče je bilo v gradišču Blatograd ob Blatnem jezeru. Mejni grof je imel nalogo, da opustošeno zemljo ponovno poseli z novimi priseljenci in s tem poveča gospodarsko in vojaško moč te dežele. Priseljenci so prišli večinoma z drugega slovenskega ozemlja. Mejni grof je moral braniti tudi meje.

Najpomembnejši mejni grof je bil Kocelj, ki je pozneje izrabil slabost frankovskih vladarjev, pretrgal z njimi vezi in postal samostojen, neodvisen knez. Naslonil se je na sosednjo slovansko državo Velikomoravsko.

Kocljev sodobnik Rastislav, knez Velikomoravske, ni maral vpliva frankovskih duhovnikov na ljudstvo in na svojo oblast. Prosil je cesarja v Bizancu, naj mu pošlje take ljudi, ki bi razlagali in širili krščansko vero v slovanskem jeziku.

V Bizancu so prošnji ustregli. Poslali so mu izobražena brata

Konstantina in Metoda, ki sta bila doma iz Soluna in sta znala slovanski jezik. Konstantin je bil knjižničar in učitelj na najboljši šoli v Bizancu in dober govornik. Metod je bil v višji državni službi, a je kmalu stopil kot laiški brat v samostan, medtem ko je mlajši Konstantin postal duhovnik. Brata sta že pred odhodom iz Bizanca sestavila iz grških črk prvo slovansko abecedo glagolico in prevedla nekaj cerkvenih knjig v slovanski jezik, ki je s tem postal knjižni jezik, in sicer starocerkvenoslovanski jezik.

Ko sta prišla Konstantin in Metod na Moravsko, sta širila in utrjevala krščansko vero v domačem jeziku in uporabljala v cerkvi slovanske knjige. Pri ljudstvu sta imela velik uspeh.

Frankovski škofje so jima zelo nasprotovali in ju tožili v Rim papežu, da učita krivo vero. Zato sta morala peš potovati v Rim na zagovor. Konstantin je pod imenom Ciril v nekem samostanu umrl. Metod pa se je čez nekaj časa vrnil k Rastislavu kot nadškof Panonije in Moravske. Pot ga je vodila skozi Kocljevo knježevino.

Kocelj se je navdušil za Metodovo delo. Povabil ga je, naj ostane v Panoniji, in mu dal mnogo učencev. Metod je na to pristal in več let deloval med Slovenci.

Ravno v tem času je postala Spodnja Panonija neodvisna država pod Kocljevim vodstvom.

Frankovski škofje so odločno nastopili proti Metodu. Ker niso mogli zavreti njegovega dela, so ga z zvijačo ujeli in zaprli. Tako so prekinili in onemogočili njegovo kulturno delovanje v Panoniji. Frankovska oblast pa je z vojsko uničila tudi Koclja (leta 874). V Spodnjo Panonijo se je zopet vrnil frankovski grof.

Tako se tudi druga slovenska kneževina ni obdržala. Ima pa velik pomen, ker se je v njej začela razvijati slovanska književnost.

Po Metodovi smrti so frankovski škofje zatrli tudi njegovo delo. Okoli 200 njegovih učencev so pregnali na jug. Šli so med Bolgare, Srbe, Hrvate in makedon-

ske Slovane ter tam uspešno delovali dalje. Iz glagolice so sestavili bolj pregledno in lažjo abecedo cirilico, ki so jo pozneje prevzeli še Rusi. Na Hrvaškem se je v Primorju začasno ohranila v cerkvi glagolica, v drugih slovanskih deželah na Balkanu pa cirilica.

Beseda Cirila in Metoda je živela dalje v letopisih in cerkvenih knjigah, pisanih bodisi z glagolico ali s cirilico: na dalmatinskih otokih, v Srbiji, Bolgariji in prilagojena jeziku teh narodov. Učeni menihi so v njuni besedi izobraževali ljudstvo v dneh tlačanstva ter mu vlivali vero v lastne moči.

(Iz Inzkove Zgodovine Slovencev)

Spomladi lahko vidiš kmeta, kako se njegov zamišljeni pogled prehaja prek tihih brazd, kakor bi hotel vprašati: Kaj neki mi boš leto dalo, moje polje? Toda polje mu mirno odgovarja: Najprej mi povej, kaj boš ti meni dal!

Tudi študent se ob vstopu v novo šolsko leto zamisli: Kaj neki hrani za me to leto? Novo leto življenja, ki je pred njim, ga tiho priganja: Odvisno je od tega, kaj ti misliš meni dati. Prejel boš, kar boš za svoje delo zaslužil... Žel boš, kar boš sejal...

Tihomir Toth

Obšlo me je poželenje, silnejše od gladu in žeje; udarilo mi je v dušo nenadoma in me je vsega prevzelo. „Le enkrat še da bi videl njen obraz, obraz materin!“ Saj ne zahtevam veliko; ne, da bi sedela poleg mene, da bi me držala za roko in me tolažila v tej samoti. Samo njen obraz da bi videl, samo za minuto; da bi ga videl, kakor je bil tih in blag in usmiljen. Milost božja, prosim, to mi daj: le eno minuto! In če je to preveč, trenutek vsaj, pol trenutka! Še manj; le tisti hip, ki se ga meriti ne da; kakor da šine lepa misel skoz dušo in ugasne, še komaj da je zasvetila; ali kakor tisti najkrajši hip, ko človek občuti smrt!

Ivan Cankar

Za mladino

ŽIVLJENJSKA NAČELA

PRAZNOVANJE NEDELJ IN ZAPOVEDANIH PRAZNIKOV

Človek je dolžan častiti Boga ne le kot posameznik, ampak tudi kot član družbe. To pa more storiti, če je za to določen poseben dan. V Stari zavezi so posvečevali soboto, v Novi zavezi pa so apostoli določili nedeljo za Gospodov dan, ker je Jezus na ta dan vstal od mrtvih in v nedeljo poslal Svetega Duha. K nedeljam je Cerkev dodala nekaj praznikov, ki jih imenujemo zapovedane praznike, ker smo jih dolžni prav tako posvečevati kakor nedelje.

Zapovedani prazniki so v Argentini: božič ali Gospodovo rojstvo 25. decembra, praznik božje Matere Marije 1. januarja in Marijino brezmadežno spočetje 8. decembra.

Praznovanje Gospodovih dni je važno za posameznika in za družbo:

- a. Cerkev hoče doseči skupno češčenje Boga, Marije in svetnikov.
- b. Nudi nam telesni počitek, da si nabereemo novih moči.
- c. Ostvari povezanost med člani družine, ko se vsaj ta dan zberejo.
- č. Nedelja napravi spet vsakega človeka.

Način praznovanja Gospodovih dni

Opustiti smo dolžni težka telesna dela, ki so usmerjena k pridobivanju: industrija, trgovina, obrti. Smrtno greši, kdor brez razloga ta dela opravlja več kot 2 uri. — K hlapčevskim delom ne spadajo ona dela, ki so namenjena za razvedrilo (n. pr. šport, turizem). Prepovedana so tudi druga javna dela (trg, sodne obravnave, dražbe).

Opravičuje hlapčevska dela: a. Uboštvo, če se nudi večji zaslužek ubogim. — b. Nujna potreba: požar, povodenj, nujno delo na polju žar, povodenj, nujno delo na polju ali v tovarni, ko ne morejo dela ustaviti zaradi prevelikih stroškov (ugasiti peči). — c. Božja čast: če ni bilo tega mogoče opraviti med tednom (krašenje cerkve). — V dvomu more dati spregled škof ali župnik.

Biti moramo pri sveti maši. Sveta maša je najvišji način božjega češčenja in veliko sredstvo zveličanja ter središče krščanskega življenja. Zato so prvi kristjani prihajali k sveti maši pogosto in z veseljem. Ko so verniki to navado vedno bolj opuščali, je Cerkev na 4. lateranskem koncilu l. 1215 dala vernikom zapoved in jih pod smrtnim grehom zavezala, da morajo po izpolnjenem sedmem letu

starosti in so pri pameti, biti pri sveti maši v nedeljo in na zapovedane praznike. Biti morajo pri celi sveti maši. Osebnost navzoči: po TV ne zadostuje. Če so zunaj cerkve, morajo biti povezani s tistimi, ki so v cerkvi. Pri maši morajo biti zbrano, da vsaj pri glavnih delih svete maše vedo, kaj se godi. Po 2. vaticanskem koncilu je liturgija tako prirejena in še v domačem jeziku, da je lahko slediti.

Odveže nas od udeležbe pri sveti maši nujna služba; skrb za bolnika, če ni drugega, da bi se zvrstili; velika težava (bolezen ali dolgo potovanje, slabo vreme). V dvomu dasta spregled škof ali župnik. Danes je izpolnitev obveznosti sv. maše olajšano tudi z večernimi sobotnimi mašami.

Anton Orehar

PREDEN BO PREPOZNO (VII.)

Mladim v premislek — TV

Obsedenost, da se brez televizije — najprej črnobelega, potem v barvah — ne da živeti, je že marsikje zdavnaj v pozabi. Nekje po samem razvoju, drugod po odločbi staršev, še drugod po naključju. „Ko se nam je aparat pokvaril, ga nismo dali popraviti,“ pravijo, „smo pa tudi hoteli ugotoviti, kakšno je življenje v družini brez TV.“ — Večinski zaključek: prileže se in družina postaja

res spet družina. Je dovolj časa za razgovor po večerji, ni razburjanja med kosilom ali večerjo in konci tedna so bolj pestri.

Televizija spada med tiste pridobitve človeštva, ki sta se ji začeli vsaj dve generaciji istočasno vdajati: tako za starše kakor otroke je bila novost. In starši sami so morali hkrati z otroki gledati programe, ki bi jih verjetno ne, če bi staršem bilo dano videti

iste programe že prej.. Tako je televiziji kljub napredku v znanosti in tehniki vendarle uspelo, da je spodnesla tla npravstvenim vrednotam. Ne z vsemi programi, je res, pač pa že s samim pojavom, saj je v družino prinesla najbolj zgovornega, zabavajočega, pa tudi podivjanega in duhovno razklanega „sorodnika“.

S televizijo je tako začela družina kot družina hirati. In čeprav je bilo v božji volji, da je človeški um posredoval to iznajdbo, je pred njo bila že božja volja o spoštovanju družine.

Prav gotovo je bolj pametno gledati dirke F-1 na televiziji, kakor pa trošiti denar za osebno navzočnost; še bolj velja to za vse druge športne oddaje. Tudi prenašanje zgodovinskih filmov z resničnim ozadjem, dokumentarnih serij in poučnih prikazov je za marsikoga bolj zdravo kakor pa stalno sprejenje v lahkotne teatsrke zgodbice, streljanje vsevprek vseh vrst kriminalcev proti oblasti, razbijanje čeljusti in junačenje „večnih“ zmagovalcev.

Televizija — da, a po pameti in resni presoji. Pavle Rant

VELIČINA ČISTOSTI

Kdo je čist?

Ko smo bili še majhni, so nam govorili, da moramo biti čisti. Tedaj smo morda mislili, da gre za to, da nismo umazani. Zdaj vemo, da gre za spolnost.

Kdo je torej čist?

Čist biti ne pomeni, da ne bi ničesar vedeli o spolnosti, ali da se ne bi smeli o tem poučiti. O tem nas poučijo starši in vzgojitelji. Tudi ne pomeni, da ne bi spolnega nagona nikdar v sebi čutili. Čist biti pomeni, da o vsem, kar je v zvezi s spolnostjo, lepo in pametno mislimo ter govorimo; da vemo, kako velik in lep cilj ima Bog s tem, ko je v človeka položil spolni nagon. Čisto živi, kdor ne zadovoljuje spolnega nagona pred zakonom.

V zakonu mož in žena spolni

nagon uporabljata zato, da poglabljata medsebojno ljubezen in da dasta življenje otrokom. Ne smeta ga pa uporabljati lahkomiselno in brez odgovornosti.

Kdo nečistuje?

Nečistuje, kdor spolni nagon uporablja zunaj zakona ali ga v zakonu uporablja izključno za uživanje. Fant in dekle, ki bi tako živela, kakor da bi bila že poročena, bi nečistovala. Tudi ni prav, če se kdo sam igra s spolnimi organi ali dovoli, da to pri njem delajo drugi.

Dekle, ki preveč razgalja svoje telo z neprimerno obleko, greši proti 6. zapovedi. Pri moških izziva strasti in jim povzroča skušnjave.

Grešijo tudi tisti, ki o spolnih

rečeh grdo govorijo, zbijajo šale, pišejo, rišejo, berejo knjige ter gledajo filme in televizijske oddaje, ki na nesramen način prikazujejo spolnost. Prav tako grešijo tisti, ki se radovoljno, brez upiranja vdajajo nespodobnim predstavam, mislim in željam ali si jih radovoljno vzbujajo.

Jezus Kristus je dejal ob neki priliki: „Ne mečite biserov pred svinje!“ Človeško telo s spolnostjo vred je biser božje stvariteljske moči. Zato ni za igračo, ni za smeh, ni za zlorabljanje!

Čistost je božji dar

Od vseh nagonov je spolni nagon najmočnejši. Zato ga je tudi obvladovati najtežje.

Biti čist, pomeni biti močan. Moč pa nam daje Bog.

Čistost ni največja krepost, je pa zelo važna. Od nje so tudi odvisne druge kreposti. Kdor izgubi čistost, izgubi milost in, če se ne poboljša, prej ali slej izgubi tudi vero.

Zdržno življenje

Večina ljudi se poroči. Nekateri ostanejo samski. Vzroki so različni: nekateri se ne poročijo zaradi slabega zdravja; drugi zaradi okoliščin; drugi spet zaradi svojega poklica: življenjsko srečo in zadovoljnost najdejo v tem, da se popolnoma posvete svojemu poklicu. Izmed vseh, ki ostanejo

MOLITVENI NAMEN ZA JULIJ

SPLOŠNI: Da bi bila zakonska ljubezen, okrepljena s stanovsko milostjo zakramenta sv. zakona, močnejša kot slabosti in krize, ki jim je izpostavljeno družinsko življenje.

MISIJSKI: Da bi služenje Cerkve človeku napravilo evangelij čim bolj verodostojen med afriškimi narodi.

samski, sveto pismo najbolj povzdiguje tiste, ki „so samski stan izvolili zaradi nebeškega kraljestva“ (Mt 19, 12).

Duhovniki, redovniki in redovnice živijo zdržno zato, da sebe in svoje zmožnosti popolnoma posvetijo Bogu in delu za Cerkev.

Sveti Janez Evangelist v Razodetju poveljuje devištvo, ker je posebno všeč Bogu in uživa v nebesih veliko čast. Takole piše: „Deviški spremljajo Jagnje, kamor gre. Ti so odkupljeni izmed ljudi kot prvenci za Boga in Jagnje“ (Raz 14, 4).

Zadržno življenje je potrebna posebna božja pomoč. Jezus sam je rekel: „Ne umejo tega vsi, ampak katerim je dano. Kdor more razumeti, naj razume!“

v družini

ŠOLA SKUPNEGA ŽIVLJENJA

Zakon mora šele „shoditi“

V prvih letih zakona naj se dva človeka prilagodita drug drugemu. To je čas, ko namesto „jaza“ začelnja stopati v ospredje „ti“, ali z drugimi besedami: nadaljuje se zorenje v novo zakonsko dvojico. Ta se mora iz dneva v dan bolj osvobajati navezanosti na svoje nekdanje okolje in nekdanjo družbo. Zdaj namreč zakon že živi, obstoji kot stvarnost. V posebnem pomenu so zdaj porušeni vsi mostovi v predzakonsko življenje, namesto njih pa so že vzpostavljeni nekateri izredno pomembni odnosi. Predvsem mislim na skupnost, ki je zdaj povezana po spolnem življenju in po skupnem bivanju. Navkljub temu zakon svoje dokončne podobe z vsem tem še ni dobil. Ta mu ni navržena sama po sebi s sklenitvijo zakonske zveze kot nekakšno darilo, temveč jo je treba vzajemno, prizadevno in nesebično iskati, ustvarjati in oblikovati. Zato je obdobje medsebojnega

prilagajanja, ki mu pravimo tudi „otročstvo zakona“, tolikega pomena.

Novoporočenca in starši

Najbolj pogosto prihaja do zapletov, motenj in težav v prvih letih zakona zaradi ločitve od staršev, posebno še zaradi ločitve mladega zakonskega moža in njegove matere. Vez med njima je podzavestna in korisna je, da si mlad mož dovolj zavestno dopove, da se te čustvene vezi neizbežno morajo pretrgati. Zato je modro in preudarno, če se mlada žena premišljeno varuje vsakega nastopa proti tašči. S tem bi spravila moža v dvome in odločitve, v katerih se bo v prvih letih zakonskega življenja navadno postavil za zagovornika svoje matere. Pametno bo, če se bo mlada žena v takih primerih borila ne zase, temveč za zakon. Našla bo marsikatero priložnost, da bo izkazala ljubezen tudi moževi materi. S tem in z odkrito bese-

do med obema ženama se bodo razrešile tudi težave, ki se bodo zdele skoraj nerešljive. Še enkrat pa naj poudarimo, da pomenek v nobenem primeru ne sme biti naravnán ne proti moževim staršem, ne proti možu, temveč k novemu zakonu in k miru ter k medsebojnemu razumevanju v družini.

Navezanost na starše se lahko odraža v pogostnem omenjanju, kaj bi v posameznih primerih naredili moževi (ali ženini) starši. Na primer: „Mama je rekla...“ ali „Očka bi zdaj takole storil...“ itd. Dalje ni prav, če se zakonca zaupno menita s starši o vseh nadržnostih novega življenja in celo o medsebojnih zadregah. Taka navezanost na starše ni odvisna samo od njihove bližine in znano je, da je v nekaterih primerih ne pretrga niti smrt staršev.

Ni nujno, da se pravkar opisani zapleti pojavijo v vsakem mladem zakonu. Želimo le podčrtati, da so navedeni pojavi znak napačne navezanosti na starše. Čim bolj normalno so bili mladi zakonci kot otroci vzgajani, čim bolj so jih starši vodili k svobodnosti in samozavesti, tem bolj zdrave in pravilne odnose bodo ohranili novoročenci do svojih staršev. Starši pa morajo seveda tudi še po poroki paziti na to, da zavzemajo pravo stališče do svojih že poročenih otrok in njihovih zakonskih tovarišev. Vselej in za vsako ceno naj spoštujejo svobodo poročenih in naj se nikoli ne odločijo za kakršnekoli „vzgojne“ ukrepe in pose-

ge, ki bi omejevali svobodo mladih. Nič ni lepšega kot iskreni, topli, dobri in prijateljski odnosi med zakoncema in njunimi starši. Ti se porajajo iz medsebojnega spoštovanja in niso samo v korist mladem zakoncu, temveč bodo prihajali do izraza tudi v odnosu med starimi starši in vnuki.

„Skrbna“ tašča

Važno je tudi vprašanje konkretne pomoči sorodnikov mladima zakoncema. Posebno velja to v primerih, ko je zaposlena tudi mlada žena. Pomoč te vrste je velika podpora zakonu v njegovi „otroški dobi“. V zvezi s tem pa moramo opozoriti na nevarnost, da bi tašča ali mati odtujevala otroke mladi materi in jih bolj navezovala nase. Babica je dolžna sterciti vse, da svoje vnuke čimbolj naveže na njihove starše. Nasprotna izkušnjava je pogosto vabljiva, posebno še, če babica nima svojega gospodinjstva in zdaj na vsem lepem začuti, da se ji spet ponuja taka priložnost. Mlada žena, ki ob preveč „skrbni“ tašči ne bo mogla voditi gospodinjstva in družinskega življenja nasploh, se bo vedno bolj navezovala na službo in poklicno delo, vedno manj bo kot mlada mati v svoji družini dejansko prisotna. Vse to se bo najbolj odrazilo na otrocih.

Skupno življenje različnih rodov postaja iz dneva v dan važnejši problem, ker se poprečna doba človekovega življenja podaljšuje in je vedno več starih staršev. Velja

pravilo: čim bolj zares bo mladi mož s poroko zapustil mater in mlada žena svoje starše, tem bolj bo to pomagalo k zorenju novega zakona in tem bolj se bodo med mladima zakoncema ter njunimi starši tkale in poglobljale vezi pristnega prijateljstva.

Jaz in ti — „midva“

„JAZ“ začne admirati, ko se med mladima porodi in začne utrvjavati tista ljubezen, ki je eden izmed glavnih pogojev za sklenitev zakona. To odmiranje traja vse življenje, toda v prvih letih zakona prinaša največ bolečin. Vsaak zakonec misli, da bo v zakonu ohranil nekaj svobode, pravic in zasebne lastnine. Kmalu mora spoznati, da ni tako. To ne pomeni, da so vse te pravice in lastništvo v zakonu prešle na drugega, temveč da odslej pripadajo enakovredno in enakopravno obema zakoncema, kajti zdaj nista več „JAZ“ in „TI“, temveč samo in edino „MIDVA“.

Dokler se zakonca med seboj bojujeta za svobodo, za pravico, oblast in premoženje, dokler se še

sklicujeta na enakopravnost, še nista doumela pravega bistva zakonske zveze. V prvih letih zakona morata seveda šele prav odkriti in spoznati harmonijo srca in razuma. To je tisto zorenje, ki jima šele omogoča pravo zakonsko sožitje. Zato si naj ne nalagata takoj spočetka dolžnosti, ki jim še nista dorasla. Pri še tako skrbnem šolanju — naj omenimo na prvi pogled zelo vsakdanji primer — ne more biti mladi žena že prvi dan odlična gospodinja, in še pri tak izrazitem moškem značaju mladi mož ne bo že prvi dan zakona dober gospodar. Takih „funkcij“, da se tako izrazimo, za katere je treba šele postopoma dozorevati, je kajpak v zakonu mnogo. Zato pa naj imata zakonca drug za drugega mnogo posluha, mnogo pripravljenosti za medsebojno pomoč in še več dobre volje. V isti sapi moramo poudariti, naj se mlada zakonca takoj v začetku odvadita žaljive kritike in se je izogibata za vsako ceno, kajti v njej se skriva smrtonosen strup.

(Krščanski zakon)

Zarja pa je sijala z vso svojo zlato glorio na Jureta in na njegov dom. Urno je šel, poti ni čutil, klanca ni videl... in zdelo se mu je, da razprostira dom svoje mogočne temne roke v ljubezniv pozdrav. In v prečudni iz samih nebes poslani radosti je videl Očeta, velikega, svojega, vsemogočnega, ki se mu je smehljaj; in je čutil roko Materino, ki ga je božala po licu: „Kaj so ti storili, ubožec moj?...“

Ivan Cankar

Ob bežnem spominu, v enem trenutku premeri in občuti človek vseh tisočero stopenj ljubezni, od najstrašnejše bolečine do najslajše radosti. Kdor ljubi svojo domovino, jo z enim samim objemom svoje misli obježe vso; ne samo nje, temveč vse, kar je kdaj ljubil in kar bo ljubil kdaj pozneje. Zakaj ljubezen je ena sama in nerazdeljiva; v en kratek utrip srca je stisnjeno vse — mati, domovina, Bog.

Ivan Cankar

Oče Damijan

Wilhelm Hünermann

Goreč šipkov grm

Damijan de Veuster je stal na ladijskem nosu in gledal na košček zemlje, proti kateri je plula „R. W. Wood“. To je bil torej cilj! Svetli otok, ki se je dvigal iz morja kakor drag kamen, okrašen z vsemi barvami pomladi. Njegova nova domovina!

Za belo obalo se je dvigalo svetlo mesto, odeto v blesk tisočerihih cve-

Oče Damijan (fotografija)

točih vrtov. Orjaške palme so dvigale krone v nebo. Zeleni nasadi so se vzpenjali po vznožju gora in za njimi so se dvigali razdrapani vrhovi.

Na desni je ležala snežnobela koralna čer, ob katero se je zaganjalo morje, ki se je nato v zelenih, penečih valovih poganjalo proti obali.

Iz pristanišča je prihajalo mehko ubrano petje in odmev nenavadno turobnih zvokov glasbil. Na bregu so stali ljudje, ki so nosili na glavi in okrog vratu ter ob bokih pisane kite blestečega cvetja. Ali je bilo vse to resničnost ali so bile le lepe sanje? Damijan je nehote pomislil na milne mehurčke, o katerih je mati nekoč rekla, da se nenadoma razpočijo in padejo na nos kot milna kaplja.

Kakor omamljen je Damijan stopal po ladijskem mostičku. Komaj pa so redovniki stopili na cvetoč, pojoč otok, jih je obkolila množica rjavih ljudi v pisanih oblačilih in jih kriče in pojoč krasila s cvetličnimi venci. Očetje in bratje v beli in črni obleki Courdinovih sinov so jim stiskali roke.

Nato so se uvrstili v slovesen sprevod. Šli so po cesti, posuti z drobnim snežnobelim peskom.

„To je cvetna nedelja. Samo o-

sliča še manjka!“ se je pošali brat Damijan.

„Da, drugega res ne!“ je resno odgovoril neki pater.

„Celo farizeji stojijo na cestah in čakajo priložnost, da bi iz cvetne nedelje napravili veliki petek! Poglejte samo onale gospoda!“

„Hu, kako se kisko držita!“ je pritrdil Damijan. „Kdo pa so ti klavrní patroni?“

„To so puritanski pridigarji, ki se pač ne veselijo prihoda novih papeških misijonarjev.“

Medtem je spreved dospel do pročelja veličastne bele cerkve.

„Honolulska stolnica!“ je ponosno povedal eden izmed redovnikov.

„Stolnica!“ je ponovil Damijan strme. „Pripeljali smo se čez široko morje, da bi tu spreobračali divjake, pa nas sprejme cerkveni pevski zbor s hozano in nas pelje v katedralo. Zdi se mi, da sem misijonar, ki so ga poslali v raj.“

„Dragi prijatelj, še dovolj zgodaj boste spoznali drugo plat življenja na tem otoku! Ni vedno cvetna nedelja!“ je zelo resno pripomnil redovnik.

Odrpala so se cerkvena vrata. Na oltarju je gorelo veliko luči v morju lesketajočega se cvetja. Na svodu so vihrale dolge, pisane zastave. Petje in glasba sta se razlegala po prostorni cerkvi. Palme so šelestle. Vzkliki veselja so polnili božjo hišo. Pred oltarjem je stal v škofovskih oblačilih apostolski vikar Sandviških otokov, Maigret, star Kristusov pionir, ki se je že trideset let boril na teh vročih tleh

za Kristusovo kraljestvo.

Ponosno in veselo je sivolasi škof gledal mlade misijonarje, ki so z žarečimi obrazi prihajali v cerkev. Spomnil se je dneva, ko je po dolgi naporni vožnji sam prišel na ta otok. Takrat ni bilo vriska ne zastav ne okrašene cerkve. Pater Bachelot mu je preprosto stisnil roko in dejal:

„Pozdravljen pred vrati katakomb!“

In res je tu živel življenje katakomb s prvim katoliškim misijonarjem tega otoka, s patrom Bachelotom, katerega je puritansko misleča vlada venomer preganjala, pa se je vedno znova vrnil na tla, v katera je zasadil križ. V oddaljeni, samotni slamnati koči so patri pozno v noči brali sveto mašo.

Leta osemnajstosedemintridesetega so misijonarje izgnali z otoka. Hudo bolnega patra Bachelota so z drugimi misijonarji vred odvlekli na ladjo. Na morju je v Maigretovem naročju izdihnil.

Po dveh letih se je pater Maigret lahko spet vrnil. Njegovi zvesti katoličani so ga najprisrčneje pozdravili. Povsod je vzkliklo novo življenje. Ljudje so želeli sprejeti krst. Veliko se jih je odvrnilo od puritanske ločine. Prišli so v stolnico, ki jo je zidal Maigret.

Kamehameha III., kralj otoške države, je očitno podpiral katoličane. Ustanovljenih je bilo na stotine katoliških šol, samo na Havajih so postavili štirideset kapel. V Ahuimanu so odrpli visoko šolo — kolegij.

Kamehameha IV. je zaprosil tudi za misijonske sestre, ki naj bi vzgajale dekleta in žene.

Škof Maigret je zahteval novih moči, in zdaj so bili tu. Klečali so na oltarnih stopnicah. Tresoč se je sivolasi škof dvignil roke, da bi jih vse blagoslovil.

„Zelo mladi ste še!“ je rekel škof Maigret pozneje, ko je pozdravil vsakega posebej. Ko pa so nato s svojimi mladimi rokami trdno in odločno segli v njegove, je vendar čutil, da je bila tudi v njih še stara moč ustanovitelja reda.

„Kmalu boste morali na fronto, prijatelji moji!“ je rekel trem bogoslovcem. „V dveh mesecih vas bom posvetil in vas takoj poslal na svoja mesta, kjer boste docela sami. Ta čas vam pustim za pravico. Šli boste v kolegij v Abui-manu. Izkoristite čas! Borite se z Bogom za milost! Potrebovali jo boste!“

Prišli so tedni zadnje priprave, tedni tihote in miru in velikega svetega pričakovanja. Samo dva meseca jim je pustil škof.

„Trem apostolom je Kristus na gori poveličanja pustil samo eno noč in jutro!“ se je tolažil Damijan.

Damijan de Veuster se je sprehajal po samostanskem vrtu ob vznožju vulkana Palija. Človeka je bolela glava od opojnega vonja vse te lepote in spreñajajočega se brata Damijana je često zgrabilo silno hrepenenje po pustih v Brabantu.

„Vse to cvetno razkošje bi dal za šopek resja ali za eno samo smrekovo vejico od doma.“

Izza vseh barv pa se je mračno in pošastno dvigala gora Pali, vulkan, v čigar žrelu so ležale kosti mnogih žrtev.

„Raj in pekel si tu podajata roke!“ je otožno pomislil misijonar.

Nato pa ga je misel, da bo čez štiri dni prejel mašniško posvečenje, napolnila z grozo. Njegove roke bodo posvečene za najvišjo službo. Čelo se bo uklonilo pod škofovim blagoslovom in molitvijo, ki mu bo za vedno vžgala v dušo božji pečat.

„Moj Bog, nisem vreden! Nisem vreden! Ne še!“ je kričalo v njem.

Kaj je sedaj to? Ali ni bil dan posvečenja cilj mnogih let, polnih hrepenjenja? Zakaj ga je zdaj, ko je že skoraj na cilju, misel na posvečenje napolnila s tako grozo?

De Veusterju je bilo, kakor da bi se pod njim nenadoma začela tresti tla. Ali je vročina potresala zemljo ali je le nemirno drhtelo njegovo srce?

Damijan se je ustavil pred veliko podobo Križanega, ki je sredi palm dvigal roke proti nebu. Da, križ je kažipot vseh misijonarjev!

„In moje zemsko srce hrepeni po šopku resja,“ se je žalostno nasmehnil. „Kdo mi bo dal moči, da bom hodil za teboj, Gospod?“

Ne, ne gre, ne še! Prosil bo škofa, da mu da še leto dni za pravico, vsaj še pol leta. Morda bo ta čas božja milost skovala iz

njega vrednejše orožje. Škof mora uvideti, da še ni sposoben za tako odgovorno službo.

Damijan je prosil:

„Gospod, pojdi od mene, ker sem grešnik!“

Tedaj pa se je neka roka dotaknila njegove rame. Zmeden se je de Veuster obrnil in zagledal pred seboj voditelja duhovnih vaj.

„Oče, ne morem! Ne še!“ je s'okal.

Sivolasi duhovnik pa ga je resno in dobrotljivo pogledal in rekel:

„Gospod pravi: Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izbral, da greste in obrodite sad in da bo vaša žetev brez konca!“

„A jaz ne morem,“ je vztrajal Damijan. „Moje srce je kakor zmedeno trnje.“

„Nekoč je Bog pokazal Mojzesu, ki je dvomil, da more trnov grm spremeniti v večni plamen, kaj zmore. Brat, ponižno molite, da Bog nad vami obnovi čudež z gore Horeb.“

V zadnjih dneh pred posvečenjem je mladi brat veliko molil. Molitev je njegovemu srcu vrnila mir.

Ko je štiri dni nato klečal v stolnici, da bi ga škof posvetil, ga je minila vsa negotovost in strah je izginil. Ostalo je le še zaupanje in ljubezen. Škof je zaznamoval čelo božjega izvoljenca.

Drugo jutro je pater Damijan dvignil belo Gospodovo Telo in zlati kelih v jutranjo luč, ki je skozi vsa okna lila v katedralo.

Po maši so se množice preriva-

le okoli novomašnika in ga prosile za blagoslov. Mlademu duhovniku so se tresle roke. Rjavi, tuji ljudje! Nikogar, nikogar ni bilo tukaj, ki bi ga Damijan poznal. Novomašniku je bilo, kot da morata od nekod priti oče in mati. Ko se je zavedel, da išče med tujjo množico njuna obraza, se je nasmehnil. O, kako rad bi zdaj položil staršem roke na čelo in jih blagoslovil, nje, ki so ga tako bogato blagoslavljali s svojo ljubeznijo.

Star, razcapan Kanak in slepa, opotekajoča se starka sta pokleknila k njegovim nogam. Ko ju je pater Damijan zagledal, se mu je zdelo, da sliši neki glas:

„Glej, tvoj oče! Glej, tvoja mati!“

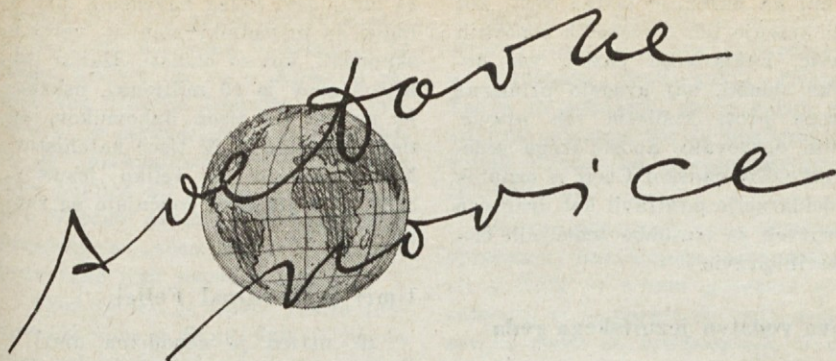
In mladi duhovnik je s tako ljubeznijo in s tako prisrčno molitvijo položil roke na beli glavi, kot da bi pred njim na mrzlem tlaku resnično klečali njegovi starši...

Vatikanske umetnine v ZDA

Vatikanske zbirke, papež in umetnost — bo naslov velike razstave, ki jo bodo na povabilo ameriškega kardinala Terenca Cooka priredili prihodnje leto v ZDA. V 3 ameriških mestih (New York, Chicago, San Francisco) bo razstavljenih nad 200 umetnin, ki jih hranijo vatiškanski muzeji v Rimu. Romarji in turisti v Rimu si bodo ta čas lahko ogledovali le mavčne odlitke razstavljenih del v ZDA.

Kip Janeza Pavla II. v Hirošimi

V tem japonskem mestu, žrtvi prve atomske bombe, so meščani v spomin na papežev obisk odkrili 2,4 metra visok spomenik. V njem so v japonskem in angleškem jeziku vtisnili papežev poziv: „Mlade vsega sveta pozivam: zaživimo znova v bratstvu in ljubezni.“ S temi besedami je februarja lani papež pozval mlade Japonce k delu za mir.

Papeški letopis

23. januarja je bil objavljen papeški letopis za letošnje leto, v katerem so zajeti podatki o katoliški Cerkvi, njeni strukturi in osebnosti ob koncu lanskega leta.

Iz letopisa zvemo, da ima Cerkev 124 kardinalov, 2375 rezidencialnih škofij, 1988 naslovnih škofij, 80 prelatur, 8 apostolskih administracij, 21 apostolskih eksarkatov in ordinariatov za vzhodni obred, 73 apostolskih vikariatov, 59 prefektur, 3 misije s pravicami, 27 vojnih vikariatov, 100

škofovskih konferenc, 13 patriarhalnih sinod in konferenc vzhodnega obreda; 10 škofovskih konferenc ima mednarodni ali medcelinski značaj.

Lani je papež imenoval 100 novih škofov. Apostolski sedež je vzpostavil diplomatske odnose s Togom, Singapurom, Dominikansko republiko in Ekvatorialno Gvinejo. Samo v Rimu je 17 papeških univerz in atenejev (v svetu jih je 45). Poleg tega je po svetu še 44 cerkvenih fakultet, 33 teoloških fakultet pa deluje v sklopu državnih, 228 moških redov z 248.527 člani in 1216 ženskih redovnih skupnosti s 760.207 redovnicami.

Soglasno sprejeta izjava o verski svobodi

Generalna skupščina OZN je 30. novembra 81 v New Yorku soglasno sprejela osnutek deklaracije OZN o svobodi vesti, vere in mišljenja. 8 točk obsegajoča izjava obsoja kakršnokoli obliko nestrpnosti in diskriminacije človeka zaradi njegovega verskega prepričanja ali prepričanja,

ki mu ga narekuje lastna vest, kot tudi kršenje teh človekovih osnovnih pravic. Deklaracija poziva vse državne oblasti, naj uvedejo primerne ukrepe proti kršilcem teh pravic. Stalni opazovalec apostolskega sedeža pri OZN nadškof Cheli je osnutek te deklaracije pozdravil kot dragocen prispevek za obrambo temeljnih človekovih pravic.

Novo vodstvo jezuitskega reda

6. oktobra 81 je papež zaradi hude boleznì vrhovnega predstojnika jezuitskega reda p. Pedra Arrupeja imenoval p. Pavla Dezzo za svojega osebnega delegata, ki bo začasno vodil Družbo in pripravil generalno kongregacijo. Le-ta je najvišje zakonodajno telo reda in jo sestavljajo vsi provinciali in delegati provinc. Med drugim kongregacija tudi voli vrhovnega predstojnika. Papeževo imenovanje je izzvalo različne razlage, kajti tak poseg je edinstven v zgodovini Družbe. P. Pavel Dezza je bil spovednik Pavla VI. in Janeza Pavla I. in že takrat, ko so izvolili Arrupeja, najresnejši kandidat za službo vrhovnega predstojnika. Decembra je spolnil 80 let.

Verstva v Indiji

Indijske oblasti so objavile izide najnovejšega popisa prebivalcev. Ti so pokazali, da je Indija zaenkrat na Kitajsko največjega država sveta, saj v njej živi 648 milijonov ljudi. Največ je hindujcev, 82 odstotkov, 11 odstotkov je muslimanov, kristjanov pa le 2,6 odstotka ali

14 milijonov. Poleg navedenih žive v Indiji še pripadniki manjših verskih skupnosti, kot so budisti, džajisti itd. Katoličanov je 10 milijonov, oskrbuje pa jih 12 tisoč duhovnikov, 46 tisoč redovnic in 25 tisoč katehistov. Med redovniki je veliko jezuitov, 3220, ki v glavnem poučujejo na različnih šolah.

Umril je kardinal Felici

22. marca je nenadoma umrl v Poggi, ko je sodeloval na proslavi obletnice Marijinega svetišča, kardinal Felici. — Pericle Felici je bil rojen 1911. Po končanih študijah teologije, civilnega in cerkvenega prava je dolga leta služboval po različnih uradih rimske kurije. Janez XXIII. ga je imenoval za nadškofa in tajnika pripravljalne komisije za koncil. Pozneje je postal tajnik II. vaticanskega cerkvenega zbora. Bil je dober moderator. V debati o zbornosti škofov je Felice zagovarjal osrednje vodstvo Cerkve. Pavel VI. ga je imenoval za predsednika komisije, ki je uradno tolmačila koncilске listine. 1967 je postal kardinal. Na škofovskih sinodah se je odlikoval z jasnimi in odločnimi nastopi. Njegovo ime pa bo ostalo najbolj povezano z novim zakonikom cerkvenega prava. Neutrudno je delal, da je skupaj z raznimi sodelavci pripravil končno besedilo, objave pa ni dočakal.

Preganjana vera v Albaniji

Lani je jugoslovanska agencija Tanjug v Beogradu izdala knjigo „Enver-Hodžina Albanija“. Na dveh

mestih je v tej knjigi govor o veri in vernosti Albancev v Albaniji. Iz knjige zvemo, da so v Albaniji zaprte vse džamije (muslimanske molilnice) in cerkve. Duhovnike in hodže so „prekvalificirali“ v najrazličnejše poklice ali pa so na „prevzgojiti“. Verske praznike so zamenjali prazniki s „socialistično vsebino“, prav tako tudi narodne običaje.

Pred 14 leti je Enver Hodža prepovedal vero v Boga. Izjavil je, da Bog več ne obstaja in da se v džamije in cerkve ne sme več zahajati. Porušili so nad 2000 cerkva in džamij. Ostale so samo tiste, ki so zaščitene kot narodni spomeniki, vendar so iz njih odstranili križe in polmesece. Zamenjali so jih z rdečo zvezdo in marksističnimi parolami. Po tej odredbi so 2169 džamij, cerkva in samostanov, „centrov mračnjastva in misticizma“, spremenili v zabavišča, skladišča in zdravstvene ustanove. S tem odlokom je bil prepovedan tudi pogrebni obred.

Do prepovedi je bilo v Albaniji 80% prebivalcev muslimanov, 25% pravoslavnih in 15% katoličanov.

Pastoralno posvetovanje nemških škofov

V Freiburgu v Nemčiji so se pred kratkim zbrali na večdnevno pastoralno posvetovanje člani nemške škofovske konference. Razpravljali so o mnogih perečih vprašanjih: o zakonu in družini, ekumenizmu, naraščajoči brezposelnosti, odnosu Cerkve do znanosti, navezovanju mednarodnih stikov, kršitvi človekovih pravice itd.

Škofje so govorili o potrebi ustrežne pastoralne pomoči družinam, o vprašanju uravnavanja rojstev. Znova so poudarili, da je zakon ne-ločljiva ustanova ter da ponovno poročni ločenci ne morejo prejemati zakramentov.

Veliko pozornost so namenili vprašanju naraščajoče brezposelnosti v ZRN in s tem povezani sovražnosti, ki se poraja do tujih delavcev in zlasti do brezposelnih. Govorili so tudi o premnogih težavah z muslimani (teh je v ZRN 1,7 milijona, od tega 1,5 milijona Turkov).

Izrekli so solidarnost s poljskim narodom, zahtevali ukinitve vojnega stanja in izpustitev zaprtih. Pripomnili so, da Cerkev na Poljskem nima političnih namenov ter da se zavzema le za izpolnjevanje upravičenih zahtev poljskega ljudstva.

Praga

Glasilo češkoslovaške partije Rude Pravo je v enem svojih prispevkov ostro napadlo Cerkev v ČSSR. Očitalo ji je, da podpira nazadnjaške sile. Janez Pavel II. — trdi pisec — je spremenil Cerkev v ČSSR in na Poljskem v orodje, ki naj spodkopava edinost ljudi v socialističnih državah.

Prostozidarstvo in Cerkev

Na svetu je trenutno 33 tisoč priznanih prostozidarskih ali framažonskih lož, nekakšnih osnovnih organizacij. V Italiji je najbolj znana loža „Veliki Orient“, ki je razirjena tudi po nekaterih drugih

državah. Loža P-2 ni bila priznana in je delovala v popolni tajnosti. Sodniki iz Rima in Milana so jo sedaj obsodili prevratniških namenov, podtalne dejavnosti in vohunstva. Seznam 593 imen članov lože, ki so ga objavili v časopisju, je povzročil pravi vihar, saj so bili med njimi vodilni ljudje iz italijanske kulture, armade in politike. Večino so že suspendirali in sedaj čakajo parlamentarne preiskave. Med njimi je tudi nekaj znanih imen iz argentinskega javnega življenja.

Spomenik žrtvam Jalte

Po 35 letih so Angleži le na neki način priznali svojo krivdo in soodgovornost pri množičnem izročanju protikomunistov komunističnim vladam v letu 1945. Gre za 2 milijona vrnjenih Rusov, kozakov in Jugoslovancev, med njimi tudi 12 tisoč naših domobrancev, ki jo Angleži danes sami priznavajo.

Že leta 1976 je skupina poslancev britanskega spodnjega doma dala pobudo za postavitve spomenika žrtvam jaltskih dogovorov. 6. marca letos je bil ta spomenik odkrit. Stoji nasproti Victoria-Albert muzeju na Thurboe Square, South Kensington.

Odkritje spomenika so med drugimi počastili poslanci konservativne, laburistične in liberalne stranke. Spomenik je posvetil londonski protestantski škof, ni pa bilo na žalost predstavnika kardinala Humea. Ruski emigrantski zbor je zapel nekaj žalostink. Glavni govornik je bil sir Brain. Ta je prvič v javnosti priznal

britansko odgovornost pri vračanju antikomunistov, katerim se je zgodila vnebovpijoča krivica. Napis na spomeniku pa o tem še sramežljivo molči. Vsega naj bi bile krive komunistične vlade.

Listina anglikansko-katoliške komisije

5. maja je Kongregacija za verski nauk objavila svoje pripombe k besedilu listine mednarodne anglikansko-katoliške komisije. To listino so dobile v razpravo škofovske konference po vsem svetu, na posebno papeževo željo pa jo je kritično pregledala tudi kongregacija za verski nauk.

Kongregacija je ocenila najprej pozitivne vidike dela mešane komisije, Delo je bilo zahtevno, odlikovala ga je potrpežljivost, strpnost in skrb za vzpostavitev edinosti med anglikansko in katoliško Cerkvijo. Opravljeno delo pomeni velik dogodek.

Podrobnejši pregled doktrinarnih težav pa pokaže, da se komisija še ni lotila vseh bistvenih vprašanj, čeprav je v njej najti izrečno priznanje anglikancev, da nekaterih katoliških verskih resnic ne sprejemajo, na primer češčenja evharistije, papeževe nezmotljivosti in verskih resnic o Mariji. Nekatere pa sprejemajo le deloma, na primer prvenstvo rimskega škofa. Sklepni listini kongregacija očita, da so nekatere trditve premalo dognane, druge pa za katoliško Cerkev nesprejemljive. O nekaterih vprašanjih pa je komisija premalo razpravljala, tako med drugim o apostolskem nasledstvu in mo-

ralnem nauku katoliške Cerkve.

Kongregacija v sklepnem delu poziva k nadaljevanju pogovora, posebej o tistih točkah, ki niso zadovoljive. Anglikanci na primer razumejo evharistijo kot žrtev, ne pa tudi kot dejansko Kristusovo navzočnost. Med zakramenti upoštevajo le krst in evharistijo. Odprto je ostalo tudi vprašanje ženskega duhovništva.

Čeprav je mešana komisija svoje delo opravljala vrsto let in se sedaj na prvi pogled zdi, da je bilo delo zaman, je listina kljub vsem pomankljivostim velik prispevek k ekumenskemu pogovoru.

Avstrijski škofje in pereča vprašanja

Avstrijski škofje so na svoji spomladanski konferenci pred veliko nočjo na Dunaju obravnavali številna pereča vprašanja družbeno političnega, nramnega, ekonomskega in cerkvenega življenja v Avstriji. Razpravljali so o vprašanjih delavstva, naraščajoče brezposlnosti v Avstriji, o škofovski sinodi, ki bo drugo leto v Rimu posvečena zakramentu sprave. Vprašanja greha, krivde, sprave in odpuščanja so osvetlili z nramnega stališča. Obravnavali so tudi vprašanje javne morale. Poudarili so, da „demokracija potrebuje značaje“. Denar in moč sta vedno skušala ljudi, da so ju izkoriščali v svojo korist. Današnja družba naj oblikuje pravilna stališča do vseh vrednot ter pritegne k sodelovanju za izgradnjo domovine vse državljanke. Govorili so tudi o preizkušani

Poljski in o Poljaki, ki so se množično zatekli v Avstrijo.

Japonska Cerkev za atomsko razorožitev

Japonska škofovska konferenca je začela obsežno kampanjo za popolno prepoved atomskega orožja in razorožitev na mednarodni ravni. Do konca marca so zbrali okoli milijon podpisov tistih ljudi, ki so odločno proti orožju in oboroževanju. Te podpise bodo izročili OZN. Obenem pa je japonska škofovska konferenca pozvala tudi katoličane po drugih azijskih državah, naj se priključijo njihovi akciji.

Tudi Janez Pavel II. se je v priložnostnem pismu spomnil preživelih iz hirošimske atomske katastrofe l. 1945. V njem je zapisal, da je edino sredstvo, s pomočjo katerega bi mogli obvarovati človeštvo pred popolnim uničenjem, odpoved jedrskega orožja. Pismo je temu društvu, ki se imenuje Svet žrtve atoma, pred kratkim izročil apostolski nuncij v Tokiu.

Gospodarski položaj Vatikana

18. marca se je v Rimu končalo tridnevno zasedanje petnajstčlanskega sveta kardinalov, ki ga je papež ustanovil maja lani, da bi skupaj z vatikanskimi gospodarskimi strokovnjaki reševal gospodarski položaj apostolskega sedeža. Člani tega sveta niso kurijski kardinali, temveč škofje iz različnih delov sveta.

Sestanek je vodil kardinal Casaroli, sodeloval pa je tudi kardinal Caprio, predstojnik prefekture za

gospodarske zadeve. Svet je najprej pregledal nekatera organizacijska vprašanja. Kardinal Caprio je predložil bilanco za leto 1981 in predlog proračuna za tekoče leto. Primanjkljaj od lanskega leta so z boljšo organizacijo zmanjšali, pokrili pa so ga z darežljivostjo vernikov z vsega sveta, tudi tistih iz revnejših držav.

Zdi se, da bodo morali za leto 1982 zbrati sredstva za pokritje primanjkljaja 30 milijonov dolarjev. Primanjkljaj pričakujejo kljub skrbni štednji, glavni krivec pa je inflacija, ki v Italiji dosega 20 odstotkov. Zaradi tega je vedno več težav s plačami vatikanskih uslužbencev, ki jih je sedaj natanko 5179. Dohodki apostolskega sedeža so iz leta v leto približno enaki, stroški pa vedno večji.

Svet je razpravljal tudi o tem, kako naj bi krajevne Cerkve pomagale apostolskemu sedežu. Kardinali so sklenili, da se bodo obrnili na nekatere škofovske konference s prošnjo, naj svojim vernikom prikažejo gospodarske težave apostolskega sedeža.

Zadnji dan se je seje udeležil tudi papež. Kardinalom se je zahvalil za sodelovanje, krajevnim Cerkvam pa za edinstvo z vesoljno Cerkvijo, ki se kaže tudi v bratski pomoči.

Zbegati — pregnanati — izkoreniniti

Enemu izmed londonskih časopisov se je posrečilo zvedeti za skrivni program etiopske revolucionarne vlade, kako namerava izkoreniniti

vero v državi, poroča Linzer Kirchenzeitung. Povzemamo nekaj iz veččkov iz tega programa.

„Ustvarjajte sovraštvo in sum med verniki, ki hodijo k maši, da se bodo medsebojno obtoževali in obdolževali. Pri tem uporabite denar in tajno službo. Strašite jih s tem, da bodo odpuščeni iz službe ali da bodo dobili manj živil. Sredstva javnega obveščanja naj neprestano pišejo o tem, da Cerkev ovira osvobajanje zatiranih narodov. Ženske je treba vzgojiti, da bodo zapeljevale duhovnike in jih nato ovajale. Ker so etiopski duhovniki zelo nezaupljivi, je treba to akcijo izpeljati z vso skrbnostjo. Vse velike samostane in cerkvene zgradbe je treba spremeniti v gledališča in kulturna središča. Vsa sveta pisma in liturgične predmete, ki so shranjeni v samostanih in cerkvah, je treba zbrati, jih sežgati ali odposlati v prijeteljske dežele.“

Načrt opozarja revolucionarje pred iluzijami: „Ljudske množice se bolj ko kdaj zbirajo k maši. Zato je nujno potrebno izpeljati akcijo, da bo religija izkoreninjena.“

„Družina“ ima 30 let

7. maja je preteklo 30 let, odkar je izšla prva številka Družine. Ustanovil jo je pokojni apostolski administrator za Slovensko primorje dr. Mihael Toroš, njen prvi urednik pa je bil duhovnik ljubljanske nadškofije dr. Jože Premrov, prvi odgovorni urednik pa pokojni primorski duhovnik in glasbenik Vinko Vodopivec.

Novice IZ SLOVENIJE

Molitvenik „Kristjan moli“

Po veliki noči je izšel molitvenik „Kristjan moli“. Pripravili so ga vsi trije liturgični sveti, izdala pa Družina. Ima štiri dele: molitveni del, zakramenti, cerkveno leto in še razne litanije. Namenjen je starejšim in mlajšim kristjanom. Molitvenik želi biti most med zasebno in liturgično molitvijo. Ima okrog 300 strani.

Cerkveni dokumenti 15

Zvezek obsega 3 dokumente kongregacije za škofe oz. kongregacije za redovnike in svetne ustanove: Navodila za odnose med škofi in redovniki v Cerkvi (1979), Redovniki in človeški napredek (1980) ter Kontemplativna razsežnost redovniškega življenja (1980).

Pastoralno študijski dan

Škofijski pastoralni svet v Ljubljani je 24. marca priredil 8. študijsko pastoralni dan na témo: Kaj oznanjati današnjemu človeku? Predavali so Ivan Blažič: Oznanjevalec danes, Tone Stres: Slovenec leta Gospoдеvega 1982 kot poslušalec božje

besede, in Jože Vesenjāk: Vsebina našega oznanjevanja.

Nekaj statistike za 1. 1981

Število prebivalcev po škofijah; stalno prijavljenih prebivalcev so imele škofije 31. marca 1981: Koper — 244.429 (12,97%), Ljubljana — 810.053 (42,99%), Maribor — 828.426 (43,96%), Razkrižje — 1.589 (0,08%), Slovenija — 1.884.497.

Rojstva, smrti in naravni porast; Koper: 3.499 — 2.588 — 911 (3,73 promil), Ljubljana: 13.135 — 7.306 — 5.829 (7,70 promil), Maribor: 13.489 — 8.790 — 3.699 (4,47 promil), Slovenija: 29.123 — 18.684 — 10.439 (5,54 promil).

Civilne poroke v Sloveniji: 12.436 (66 na 10.000 prebivalcev). Civilnih razvez je bilo 2.473 (13, 12 na 10.000 prebivalcev).

9. pastoralno-študijski dan

Bil je 26. maja na Teološki fakulteti v Ljubljani. Predmet: duhovnikovo petje v bogoslužju. V pogovor in vaje so uvedli trije prispevki: Vloga duhovnikovega petja v bogoslužju (dr. Franc Oražem), Oblikovanje maše pod vidikom duhovnikovo-

vega petja (dr. St. Lipovišek), Praktične vaje duhovnikovega petja (prof. Jože Trošt).

Slomškov beatifikacijski postopek

Kongregacija za zadeve svetnikov je 18. decembra 1981 sporočila mariborskemu škofu: 1. Na predlog pospeševalca v postopku dr. Franca Šegule je kongregacija na svoji redni seji 18. decembra 1981 preučila vprašanje glede pregleda spisov božjega služabnika Antona Martina Slomška in odgovorila: „Nobene ovire ni, zato se more prestopek nadaljevati, vendar ima vrhovni branilec vere pravico, da izdela ugovore, če pravno obstajajo.“

2. P. dr. Bruno Korošak OFM, profesor v Rimu in generalni vicepostulator, pripravlja že drugi del postopka, to je znanstveni življenjepis božjega služabnika, ki je potreben, ker nimamo več živih prič, ki bi mogle izpovedati njegove herojske kreposti. Upati je, da bo do poletja tega leta mogel končati življenjepis in da bomo konec leta že imeli drugi odlok, se pravi o Slomškovi herojskih krepostih.

Umrli duhovnika

Ivan Kolenc

21. marca je za srčno kapjo umrl na svojem domu v Gomilicah, župnija Turnišče, Ivan Kolenc, župnijski upravitelj na Hotizi. Rojen je bil 1908 v Gomilicah, bil 1935 posvečen v Mariboru, nato je 37 let služboval v Gradu. Po vojni je po Plečnikovem načrtu prenovil notranjščino in

zunanjščino Marijine romarske cerkve v Gradu. 1973 je zaprosil za pokoj in se naselil v Gomilicah, a je 1975 prevzel še službo župniškega upravitelja na Hotizi.

Anton Vogrinc

29. marca je v Libeličah po mučni in dolgi bolezni umrl tamkajšnji župnik Vogrinc. Rojen je bil v župniji Sv. Vid pri Ptujju, bil 1936 posvečen v Mariboru, deloval nato kot kaplan pri Mali Nedelji in pri Sv. Andražu v Slovenskih Goricah, bil med vojno od Nemcev preseljen na Hrvaško, 1946 pa prevzel župnijo Libeliče, kjer je ostal celih 36 let, prav do smrti.

Prvi pogovor o prikazovanjih v Medjugorju

Informativni list hercegovskih škofij v letošnji 3. številki poroča, da se je 5. marca v mostarskem škofijskem ordinariatu prvič sestala komisija za raziskovanje „Marijinih prikazovanj“ v Medjugorju. Prvega zasedanja komisije je predsedoval mostarski škof Pavao Žanič. Navzoči so bili vsi člani komisije: dr. Ivan Duganžić, dr. Ante Brajko, dr. Želimir Puljić in dr. Mato Zovkić.

Popoldne so člani komisije odšli v župnijo Medjugorje, kjer so se pogovarjali s frančiškani, ki delujejo v tej župniji. Obiskali so tudi veliko župnijsko cerkev, v kateri se dalje zbiraajo številni romarji in obiskovalci.

Člani komisije predvidevajo, da se bo njihovo delo precej zavleklo,

saj morajo opraviti težavno in zelo odgovorno delo. Njihova prva naloga je zbrati izjave otrok, ki trdijo, da se jim je Marija „prikazovala“ in da se jim še „prikazuje“. Zbrali bodo tudi očitelce „čudežnih pojavov in ozdravljenj“.

Srečanje jugoslovanskih škofov

22. aprila se je v nadškofijskem domu v Zagrebu končalo redno tri-dnevno spomladansko zasedanje jugoslovanske škofovske konference. Škofje so reševali tekoča vprašanja, s katerimi se srečuje Cerkev v Jugoslaviji. Med drugim so govorili o pripravi posebnega pisma mladim, o prihodnji škofovski sinodi v Rimu, ki bo razpravljala o zakramentu sprave, o socialnem zavarovanju duhovnikov ter poslušali poročila različnih svetov in komisij.

Posebej je tekla razprava o nedavni izjavi kongregacije za duhovnike o sodelovanju duhovnikov v različnih društvih. Tudi jugoslovanska škofovska konferenca bo sodelovala na simpoziju evropskih škofov.

Pevski festival v Logu pri Vipavi

V nedeljo 9. maja je bila velika Marijina cerkev v Logu pri Vipavi polna do zadnjega kotička. Postojnski dekan msgr. Vladimir Pirih je že četrty organiziral pevsko srečanje v Logu. Letos se je festivala udeležilo 13 cerkvenih pevskih zborov s 405 pevci. Najprej je vsa cerkev zapela „Spet kliče nas venčani maj, nato so se zvrstili zbori: iz Vipavskega Kri-

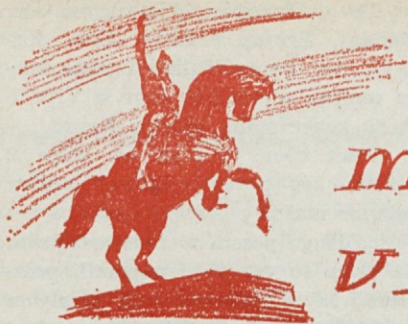
ža, Levpe, Dražnice, Ajdovščine, Goč, Budanj, Trnja, Vrtoljbe, Cola, Krkavč, zbor semeniščnikov iz vipavskega malega semenišča, zbor iz Vipave in za konec stolni zbor iz Kopra.

Vsak zbor je imel na voljo 2 pesmi: kot prvo je moral izbrati vstopno mašno pesem za navadno nedeljo, drugo pesem so prosto izbirati. Za sklep so vsi pevci napolnili prezbiterij loške cerkve in pod vodstvom prof. Jožeta Trošta in ob orgelski spremljavi zapeli Vodopivčevi: Čudodelna Mati mila in Kristus Kralj. Na koncu so pevci skupaj s postušalci zapeli še nekaj ljudskih pesmi. Pri pevcih in pevovodjih so letos prevladovali mladi. Namen loškega festivala je gojitev cerkvenega petja. Za festival se zbori temeljiteje vadijo, na srečanju zbori drug drugega poslušajo in se na ta način glasbeno izpopolnjujejo. Poslušalci pa tudi doživijo lepoto in izrazno moč naših cerkvenih pesmi in tudi njihovo oznanjevalno vlogo pri bogoslužju.

V nedeljo, 2. maja so v isti cerkvi nastopili mladi: 210 otrok in mladine iz Vipavskega Križa, Šturij, Ajdovščine, Budanj in Vrhpolja. Letošnje srečanje otroških in mladinskih zborov vipavskega pastoralnega področja pa je bilo tretje po vrsti.

Seja slovenskih škofov

6. maja so se slovenski škofje v nadškofijskem domu v Ljubljani zbrali na svojo 18. sejo, ki jo je vodil metropolit dr. Alojzij šuštar. Popoldne so se v zbornici teološke fakultete sestali s teološkimi profesorji. Srečanja so se udeležili tudi

med nami v Argentini

Obletnica v Carapachayu

V nedeljo 2. maja je Slovenski dom v Carapachayu slavil svojo 22. obletnico. Ob 11.30 je po dviganju zastav delegat msgr. Anton Orehar daroval sv. mašo za žive in umrle člane Doma. Po maši je bilo skupno kosilo. Popoldanski program je začel predsednik Doma Edo Škulj, slav-

.....
slovenski redovni predstojniki.

Na seji so najprej posamezni škofje podali poročilo o svojih poročjih, nato so govorili o medškofijskem katehetskem svetu, o nekaterih vprašanjih v zvezi s celjsko Mohorjevo družbo, o izjavi kongregacije za duhovnike o duhovniških društvih. Škof Lenič, delegat slovenskih škofov za dušno pastirstvo med izseljenci, je poročal o položaju duhovnikov med izseljenci v Zahodni Evropi. Govorili so tudi o sestavi prevajalske in redakcijske kom. za prevod novega zakonika cerkvenega prava, ki bo izšel novembra. S profesorji teološke fakultete so se pogovorili o vlogi in mestu teološke fakultete v Cerkvi na Slovenskem.

nostni govornik je bil arh. Jure Vombergar, nato je bil nastop Jurčičeve šole, mladinskega pevskega sekstea in folklorne skupine. V zabavnem delu je igral Slovenski instrumentalni ansambel.

Občni zbor Slomškovega doma

V nedeljo 25. aprila je imel Slomškov dom letni občni zbor. V preteklem letu je bila zgrajena dvorana, za katero ima zasluge zlasti predsednik SD Matevž Potočnik. Odbor za tekoče poslovno leto, ki je bil po poročilih dosedanjih odbornikov izvoljen, sestavljajo: predsednik Matevž Potočnik, podpredsednik Marjan Šušteršič, tajnik Marjan Schiffrer, namestnik tajnika Franc Pergar, blagajnik Zdenko Hrčbar, namestnik blagajnika Tone Lavrenčič, prosvetni referent Jernej Tomazin, namestnik Ivan Makovec in Tone Kržišnik, mladinski referent Marjan Loboda, šolski referent Lojze Lavrič, gospodar Tine Bohinc, prireditveni referent Tone Kastelic, namestnika Lojze Kočar in Tone Javorček, zadružni referent Franc Ve-

ster in nadzornika Božidar Fink in Herman Zupan.

Občni zbor Slovenske pristave

V Castelarju je bil 25. aprila redni občni zbor društva Slovenska pristava. Letos ni bilo volitev. Odborniki so poročali o svojih področjih, prav tako predstavniki ustanov in organizacij, ki delujejo na Pristavi. Poudarjena je bila ugotovitev o večjem sodelovanju mladine pri vsakovrstnem delu.

Občni zbor

Rožmanovega zavetišča

16. maja je bil v Slovenski hiši 13. občni zbor Slovenskega zavetišča dr. Gregorija Rožmana. 14 sob je že dograjenih in zasedenih, 6 jih bo v kratkem dokončanih, v načrtu jih ostane še 5. Odbor sestavljajo: predsednik Matevž Potočnik, podpredsednik Lovro Tomaževič, tajnik Jože Žerovnik, namestnik Franc Oblak, blagajnik Vencelj Dolenjc, namestnik Božo Šušteršič, odborniki: Franče Avguštin, Emil Cof, Janez Jenko, Ivan Korošec, inž. Anton Matičič, Valentina Oblak, Marija Podlogar, Ivanka Puhek in Vera Šurman, nadzorniki: dr. Jože Dobovšek, Marjan Loboda in Marjan Amon.

Romanje v Luján

V nedeljo 9. maja je bilo vsakoletno romanje Slovencev iz Vélikega Buenos Airesa v Marijino svetišče v Luján. Letos je nekatere rojake odvrnilo od udeležbe izredno slabo

vreme od zgodnjih jutranjih ur pa vse čez dan. In tudi napovedano množično peš romanje argentinskih vernikov za srečno rešitev malvinške krize je obetalo izredno gnečo. Kljub temu je romalo okrog 2 tisoč rojakov. Romarsko sv. mašo je začel msgr. Anton Orehar ob 10. uri ob asistenci bogoslovcev Jožeta Repovža in Igorja Groharja. Pridigo je msgr. Orehar začel tako: „Ko velika argentinska družina trepetu za življenja toliko mladih ljudi in kot ena družina priporoča Bogu pravice nad svojim ozemljem ter željo po čimprejšnji rešitvi in miru, se mi kot člani te družine vključujemo v te prošnje in Mariji prinašamo tudi probleme svoje slovenske skupnosti v Argentini.“ Nato je razvijal misli o naši skrbi za božjo in slovensko besedo. Božja beseda nam pove, kaj moramo storiti za krščansko življenje, da bomo notranje srečni na tem in na onem svetu. Slovenska beseda pa je naša materina beseda in nam pogloblja ljubezen do naše skupnosti v Argentini in do vsega našega naroda. Skrbimo zato za božjo in slovensko besedo v naših družinah, pošiljajmo otroke v naše šole in skrbimo za naše liste. — Lazarist Ladislav Lenček je pri popoldanski pobožnosti med drugim dejal: „Naj bo to naša javna manifestacija vere v Kristusa in ljubezni do Matere božje kot tudi izraz trdnega hotenja vse naše skupnosti: Hočemo biti boljše ljudje, da se bomo imeli radi med seboj, v družinah, v soseščini, v organizacijah, v vsej naši ljubi skupnosti, da bomo drug drugemu požr-

tvovalno pomagali. Biti hočemo bolj ši ljudje, da bomo posebno v teh težkih dneh še bolj sodelovali z našo novo domovino Argentino, da iz današnje in prihodnje stiske vstane v novo, lepše življenje.“

Po procesiji znotraj bazilike, petih litanijah Matere božje, blagoslovom z Najsvetejšim in sklepni pesmi „Marija, skoz življenje“ smo se začeli razhajati na svoje domove z obnovljenim zaupanjem v materinsko pomoč Marije v naših osebnih, družinskih in skupnostnih potrebah.

Visokošolski tečaj

V soboto 3. aprila je bil v Slovenski hiši začetek visokošolskega tečaja. O filozofiji je predaval univ. prof. dr. Milan Komar in o slovenski problematiki dr. Marko Kremžar. V soboto 8. maja sta predavala visokošolcem dr. Alojzij Starc o teologiji in Zorko Simčič o slovenskem jeziku. Namen visokošolskega tečaja je povezovali naše visokošolce, jim pomagati pri oblikovanju krščanske osebnosti ter jih tako pripravljati za življenje in tudi za delovanje v slovenski skupnosti. Tečaj je vsako prvo soboto v mesecu od 14. do 19. ure.

Kulturni večeri SKA

5. maja je v mali dvorani Slovenske hiše na kulturnem večeru SKA predaval France Papež o Edvardu Kocbeku, njegovem času in njegovem delu; nekaj odlomkov je prebrala Pavči Eiletz; 29. maja je predavala Katica Cukjati o srečanju z izo-

braženci v Evropi; 19. junija dr. Vinko Brumen o „Dojemanju stvarnega“, 26. junija pa Jože Bokalič in Andrej Rot o „Toneta Stresa zavračanju marksizma“.

Ameriški Slovenec — škof

13. aprila so v Rimu uradno objavili novico, da je papež na željo clevelandskega škofa Anthonyja Pilla imenoval za pomožnega škofa v Clevelandu slovenskega duhovnika Edvarda Pevca.

Edvard Pevec je sin slovenskih staršev; rojen je bil v Clevelandu l. 1925. V duhovnika je bil posvečen 1950 in je opravljal različne službe, med drugim je bil štiri leta (1975-1979) župnik slovenske župnije sv. Vida, nazadnje pa je bil ravnatelj malega semenišča v Wickliffu v Ohio.

Apostolsko pismo o družini

V Cerkvenih dokumentih, ki jih izdaja „Družina“, je kot 16. zvezek izšlo „Apostolsko pismo o družini“ (Familiaris consortio). Papež Janez Pavel II. ga je izdal kot sad škofovske sinode o družini. Predlogom škofov je dodal še svoja razmišljanja. Pismo je razdeljeno v 4 poglavja: prvo opisuje razmere, v katerih ta današnji zakon in družina, drugo razkriva božji načrt o njima, tretji govori o nalogah današnje krščanske družine, četrto pa o skrbi Cerkve za srečne zakone in družine.

Za dobro (in slabo) voljo v Sloveniji

Čarovnico spoznaš po uvoženi metli.

Pri nas je vse narebe: namesto neumnosti smo obdavčili pamet.

„Ozrimo se na prehojeno pot,“ je rekel tovariš, ki je to pot prevozil v avtomobilu.

Delavec ima vedno prvo besedo, vodilni pa zadnjo.

Bogatina ni težko odkriti, če je zraven nekaj revežev.

Praksa ustvarja delavce, teorija pa govornike.

Ob majhnega človeka se spotaknemo, velikim se izognemo.

Direktor: „Hudi časi! Vsak dan teže ugotovim, od kod veter piha...“

„Imam srečo v nesreči,“ je rekel kapitalist, ki je živel v socializmu.

Težko narediš korak naprej, če sediš v fotelju.

Kako naj si baše v žep tisti, ki hlače sploh nima.

Mnogo plazilcev je že izumrlo. Ali so zdaj na vrsti nekateri ljudje?

Konferenca je sprejela sklep, da sklepa ne bo sprejela.

„Višina vašega dohodka naj bo tajnost! Ne pripovedujte okoli, koliko zaslužite!“

„Brez skrbi, tovariš kadrovski. Saj je mene tudi sram!“

Zdravje je naše največje bogastvo. Še posebno, kadar manjka zdravil.

Lažje se braniš z dolgim jezikom kot z dolgimi rokami.

Najtežje je pometati proti vrhu.

Manj ko je banketov, bolj je ljudstvo veselo.

Ljudi brez obraza zaušnica ne boli.

Nekateri bi prevzeli vlogo delavca, toda za honorar, večji od delavske plače.

Zbežal sem vase, pa so me tudi tam našli.

Humorist je človek, ki se poskuša preživljati s humorjem. Zato se mu tudi vsi smejiijo.

Politikov ideal: človek s spuščeno glavo in dvignjeno roko.

Ljudstvo vé, kje je cilj. Vse pogosteje pa ne vé, kje so sredstva.

Smo zelo vpljudni: ko stranko nazenemo, ji odpremo vrata.

KJE JE KAJ

LETO 49

JULIJ 1982

UVODNIK	Tuje spoštuj, svoje ljubi! (-drum)	385
IZ ŽIVLJENJA SV. OČETA	Romanje sv. očeta v Fatimo	391
	Papeževa zaskrbljenost ob poljski in argen- tinsko-angleški krizi	395
	Beseda Janeza Pavla II. ostarelim	401
	Papežev delovni dan	407
SODOBNA VPRAŠANJA	Božja beseda (Jugoslovanska škofovska kon- ferenca)	390
	Sv. Frančišek Asiški in naš čas (Pastirsko pismo slovenskih škofov)	409
	Še o človekovi vrednosti (Vinko Brumen)	413
	Človek v gneči (Avgust Horvat)	415
	Padeč, zaznan od vseh potresomerov (Alojz Rebula)	419
SLOVENŠČINA	Nekaj vojnih izrazov (Simon Rajer)	421
IZ NAŠE ZGODOVINE	Spodnja Panonija (Po Inzkovi Zgodovini Slovencev)	422
ZA MLADINO	Praznovanje nedelj in zapovedanih prazni- kov (Anton Orehar)	424
	Mladim v premislek - TV (Pavle Rant) ...	425
	Veličina čistosti	426
V DRUŽINI	Šola skupnega življenja („Kriščanski za- kon“)	428
LEPOSLOVJE	Aprilsko vprašanje (Vladimir Kos)	388
	Binkoštna himna naši zemlji (Vladimir Kos)	388
	Na oni strani reke Ara (Vladimir Kos)	389
	Pesem (Karel Mauser)	400
	Oče Damijan (Wilhelm Hünermann)	421
NOVICE	Svetovne novice	435
	Novice iz Slovenije	441
	Med nami v Argentini	444
HUMOR	Za dobro (in slabo) voljo v Sloveniji	447

Malo za šalo, malo zares

Novinar sprašuje starega mor- narja: „Kdaj vam je bilo na morju najhujše?“

„Nekoč v Biskajskem zalivu, ko nam je zmanjkalo ruma.“

„Veš, dragica, v klubu smo tek- movali, kdo bo največ popil.“

„In kdo je dobil drugo nagrado?“

Škot vpraša škota: „Ali mi lah- ko posodiš cigareto?“

„Nimam niti ene več.“

„Dobro, bom pa svojo pokadil. Samo glej, da mi jo boš kasneje vr- nil.“

„Boštjan mi je rekel, da sem ne- umna gos.“

„Nič ne maraj: vse gosi so ne- umne.“

„Ali nisi rekel, da boš s seboj na ples pripeljal tudi ženo?“

„Ojej! Ves čas se mi je zdelo, da sem nekaj pozabil!“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 1.313.507.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijira družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina za leto 1982 je 450.000 pesov.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema: Franci Holosan; notranja: Stane Snoj.

LA VIDA ESPIRITUAL